

Jaarverslag 2019

Stichting Agnieten College/De Boog

Stichting Agnieten College/De Boog

Brin: 02VT en 05VN
Bevoegd gezag nummer: 41430
Adres: Rechterland 1, 8024 AH Zwolle
Datum: 17 juni 2020

Voorwoord

Met een visie op de toekomst ontwikkelen, continu verbeteren en betrokken zijn bij mensen: dat kenmerkt Landstede Groep. Landstede Groep is een sterke, grote en op kwaliteit gerichte onderwijsorganisatie, met een breed palet aan onderwijsvoorzieningen. We spelen in op de samenleving van vandaag en bouwen mee aan de maatschappij van morgen door het opleiden van jonge lerende mensen. Landstede Groep doet dit op een innovatieve wijze en in wisselwerking met instellingen en bedrijven gebaseerd op de strategische keuzes vastgesteld in de Strategienota 2019-2022 “Ruimte, Relatie & Rekenschap”.

Landstede Groep werkt met de missie ‘Waarde(n)vol leren, leven en werken’ aan haar maatschappelijke opdracht - bepaald door vijf waarden: Ontwikkeling, Ontmoeting, Persoonsvorming, Grensverleggend en Betrokkenheid. Deze waarden zijn herkenbaar in het werk en het gedrag van iedereen die aan onze onderwijsgroep verbonden is. Waarden die ook het werk en de activiteiten van onze scholen kleuren en gezicht geven en die de mensen die bij ons werken inspireren.

Het Jaarverslag 2019 beschrijft hoe de scholen van Landstede Groep - vanuit de waarden - hebben gewerkt aan de ontwikkeling van leerlingen en studenten. Dit vraagt om meer dan onderwijs. Reden daarvoor is dat leren op school niet alleen is voor een diploma, maar voor het leven. Dat vraagt om veel meer dan kennis en vaardigheden alleen. Jonge mensen moeten als participerende medemensen in de samenleving staan: niet alleen bezig zijn met eigen belang, maar solidair met anderen om hen heen. Onze geïnspireerde professionals, leiden deze jonge mensen op voor een continu veranderende maatschappij.

In 2019 is een vervolg gegeven aan de Ontwikkelagenda ‘Samen Verder’ waarbij verder gewerkt is aan de gedefinieerde doelen:

- Verhogen van de kwaliteit van het onderwijs
- Versterken van de financiële situatie
- Minder complexe organisatie
- Werken aan een cultuur van permanente verbetering

Op het gebied van beheersen en verbeteren van de financiën en de onderwijskwaliteit zijn dit jaar stappen vooruit gezet. Dit heeft geresulteerd in een prima beoordeling bij het 4 jaarlijkse onderzoek van de onderwijsinspectie naar de staat van de instelling. Nadrukkelijk is naast het blijvend aandacht geven aan de kwaliteit van onderwijs gewerkt aan de afronding van de herinrichting van de Serviceorganisatie en Bestuursdienst op basis van het inrichtingsdocument.

Samengevat: 2019 was een veelbelovend en succesvol jaar met veel goede stappen voor de Landstede Groep.

Voor het jaar 2020 zijn de vooruitzichten volgens verwachting. De aantallen studenten/deelnemers/leerlingen staan op plaatsen wel onder druk, maar de daadwerkelijke instroom voor het nieuwe schooljaar 2020/2021 laten ook andere beelden zien. De financiën zijn nagenoeg overal op orde en waar dit aandacht nodig heeft worden door de directies plannen gemaakt en gemonitord op basis van aangescherpte procesafspraken en interne toezichtskaders.

Als gevolg van het Corona virus zijn de organisatie en leerlingen/studenten/medewerkers geconfronteerd met de naar aanleiding hiervan ingestelde landelijke richtlijnen. Het primaire doel van onze organisatie is om het onderwijs zoveel als mogelijk digitaal voortgang te laten vinden. In nauwe samenwerking met de VO Raad en het Ministerie van OCW wordt gewerkt aan het mitigeren van de negatieve - financiële – gevolgen voor de stichting. Belangrijk hierin is dat de onderwijsinstellingen zoveel als mogelijk gevrijwaard worden van de gevolgen van financiële claims.

Vooralsnog gaan we er vanuit dat de Corona crisis geen al te grote gevolgen heeft voor het totale aantal leerlingen, zowel wat betreft de bestaande als instroom. Er van uitgaande dat het cursusjaar 20/21 wel gewoon van start kan gaan, zullen er zeker negatieve financiële effecten zijn die naar verwachting niet van materiële omvang zullen zijn. De financiële effecten zullen frequent worden geactualiseerd en gemonitord om de impact zoveel als mogelijk te beperken.

Blijf gezond, hou elkaar in de gaten en veel leesplezier gewenst!

Het College van Bestuur

Theo Rietkerk (voorzitter)

Theo Bekker

Kerncijfers

Financiële Kengetallen, enkelvoudig		Realisatie 2019	Realisatie 2018	Realisatie 2017	Realisatie 2016	Realisatie 2015
alle bedragen in %		%	%	%	%	%
Kengetallen, financiële positie						
	Solvabiliteit	33,4%	27,2%	16,9%	11,1%	5,6%
	Solvabiliteit inclusief voorzieningen	40,9%	34,4%	23,8%	16,5%	10,8%
	Liquiditeit (current ratio)	275,1%	229,7%	160,1%	89,1%	25,2%
	Liquiditeit (quick ratio)	275,1%	229,7%	160,1%	89,1%	25,2%
	Rentabiliteit tov bedrijfsopbrengsten incl rentebaten	5,3%	6,7%	4,3%	3,8%	1,3%
Kengetallen overig						
	Kapitalisatiefactor	38,2%	32,9%	32,6%	25,2%	11,7%
	Weerstandsvermogen VO totale baten	21,8%	16,5%	10,5%	6,4%	2,6%
	Eigen vermogen / Totaal baten uit gewone bedrijfsvoering plus rentebaten	21,8%	16,5%	10,5%	6,4%	2,6%
	Rijksbijdragen / Totaal baten uit gewone bedrijfsvoering plus rentebaten	94,3%	94,1%	93,8%	93,5%	93,6%
	Personeelslasten / Rijksbijdragen	78,3%	76,3%	79,9%	80,5%	81,2%
	Personeelslasten / Totaal lasten	78,9%	77,7%	79,2%	79,2%	78,0%
	Aantal leerlingen / Totaal personeel	12,3	12,5	12,4	12,7	12,9
	Aantal leerlingen / Onderwijzend personeel	15,1	16,0	15,5	15,9	15,9
Personeel in dienst in fte						
	Personeel primair proces	298,2	286,1	301,0	289,4	292,2
	Ondersteunend personeel (direct, indirect en bestuur)	67,3	79,9	76,3	74,2	69,2
	Totaal fte (ultimo jaar)	365,5	366,0	377,3	363,6	361,4
	Gemiddeld fte	363,5	373,0	367,9	366,7	370,0
Aantal leerlingen / studenten, per 1 oktober:						
	VO	4.491	4.582	4.662	4.599	4.652

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Kerncijfers.....	5
Deel 1: Verslag Raad van Toezicht.....	8
Deel 2: Bestuursverslag	13
1. Inleiding van het College van Bestuur	13
1.1. Missie Landstede Groep.....	13
1.2. Landstede Groep	16
1.3. Stichting Agnieten College/De Boog	16
1.4. Juridische structuur	17
1.5. Interne structuur	18
2. Onderwijs	19
2.1. Beleid	19
2.2. Kwaliteitszorg.....	20
2.3. Prestaties	21
2.4. Internationalisering	26
2.5. Samenwerkingsverbanden	27
2.6. Onderwijskundige doelen	29
3. Personeel	32
3.1. Beleid	32
3.2. Scholing	33
3.3. Bezetting	33
3.4. Mobiliteit.....	34
3.5. Verzuim.....	34
3.6. Beheersing van uitkeringen na ontslag	37
4. Huisvesting	38
4.1. Beleid	38
4.2. Locaties	38
4.3. Bezetting/Benchmark	38
5. Wet- en regelgeving	39
5.1. Governancestructuur	39
5.2. Risico inschattingen en beheer	40
5.3. Algemene Verordening Gegevensbescherming.....	43
5.4. Beleggen en belenen.....	44
5.5. Zaken met politieke of maatschappelijke impact.....	45

5.6.	Horizontale verantwoording	45
6.	Inleiding op de financiële cijfers	49
6.1.	Toelichting	49
6.2.	Continuïteitsparagraaf	50
Deel 3:	Jaarrekening.....	54
7.	Jaarrekening	55
7.1.	Balans per 31 december 2019	55
7.2.	Staat van baten en lasten over 2019.....	56
7.3.	Kasstroomoverzicht over 2019	57
7.4.	Toelichting op de jaarrekening 2019	58
7.5.	Goedkeuring en vaststelling	83
Deel 4:	Overige gegevens	84
8.	Resultaatbestemming	85
9.	Gegevens rechtspersoon	85
10.	Verklaring accountant.....	86

Deel 1: Verslag Raad van Toezicht

Verslag Raad van Toezicht

Landstede Groep is primair verantwoordelijk voor onderwijs van hoge kwaliteit. Onze organisatie is allereerst een onderwijsinstelling waar meer dan 24.000 leerlingen in het voortgezet onderwijs en studenten in het middelbaar beroepsonderwijs opgeleid worden voor een diploma of certificaat, waarmee ze een vervolgopleiding kunnen starten of die hen een kwalificatie voor de arbeidsmarkt verleent.

De overheid geeft onderwijsinstellingen beleidsruimte om de verantwoordelijkheid voor het bieden van onderwijs van hoge kwaliteit waar te maken. Governance, het samenstel van onderwijsbestuur en toezicht daarop, moet zorgen voor een systeem van 'checks and balances' om deze beleidsruimte transparant en adequaat in te vullen.

Bij het aansturen van onderwijs draait het om sturing geven, controle uitoefenen, verantwoording vragen, geven en afleggen en het toezicht op dit geheel. Dit samenspel is vastgelegd in de enkele jaren geleden landelijk vastgestelde Governance Code. Deze Code vormt de basis voor het werk van Raad van Toezicht en College van Bestuur binnen Landstede Groep.

De leden van het College van Bestuur van Landstede Groep zijn gezamenlijk integraal verantwoordelijk voor het beleid en de resultaten van de instellingen: dus van alle werksoorten en activiteiten. De voorzitter is eindverantwoordelijk. De leden van het College van Bestuur leggen verantwoording af aan de Raad van Toezicht, de voorzitter is het eerste aanspreekpunt voor de Raad.

Naast de verticale verantwoording binnen het management van de lijnorganisatie verantwoordt Landstede Groep zich horizontaal. Alle VO-eenheden werken met ouderraden en leerlingenraden en op instellingsniveau is er binnen het MBO een studentenraad.

Organisatie en samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Landstede Groep bestaat uit zeven leden. Naast een voorzitter en een vicevoorzitter bestaat de Raad uit vijf leden. In het kader van het toezicht fungeert de Raad van Toezicht voor het bestuur afwisselend als verantwoordingsorgaan, als goedkeuringsorgaan voor bepaalde bestuursbesluiten, als adviseur en klankbord, als werkgever en als maatschappelijk venster. Binnen de Raad van Toezicht fungeren een auditcommissie, een onderwijscommissie, een commissie personeel/identiteit/juridische zaken en een remuneratiecommissie. Hoewel in commissies zaken worden voorbereid en uitgediept, blijft de Raad van Toezicht als geheel verantwoordelijk en vindt vanuit de commissies een rapportage plaats in de voltallige Raad van Toezicht.

Auditcommissie

De taak van de auditcommissie is het beoordelen van de instellingsbegroting en de jaarrekening, inclusief het monitoren van de uitvoering van het financieel beleid. Begroting en jaarrekening worden uiteindelijk goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

Onderwijscommissie

De onderwijscommissie beoordeelt de onderwijskwaliteit en de wijze waarop hierop wordt toegezien. Ook ziet zij toe op de manier waarop wordt gewerkt aan verbeteringen van onderwijskwaliteit inclusief professionaliseringstrajecten en de wijze waarop de zorg voor kwaliteit wordt geborgd.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie voert de gesprekkencyclus uit met de Leden van het College van Bestuur en vervult operationeel de werkgeversrol ten behoeve van het CvB.

Commissie Personeel/Identiteit/Juridische Zaken (PIJZ)

De commissie personeel/identiteit/juridische zaken houdt zich bezig met strategisch HRM-beleid, het handelen volgens de waarden van Landstede Groep en het correct volgens wet- en regelgeving en eigen reglementen handelen binnen Landstede Groep.

De auditcommissie bestond in 2019 uit drie leden, de onderwijscommissie, de commissie personeel/identiteit/juridische zaken en de remuneratiecommissie uit twee leden.

Bij de samenstelling van de Raad van Toezicht wordt gelet op de diverse facetten die de aandacht van de Raad van Toezicht vragen. Vacatures worden transparant bekend gemaakt en bij de invulling ervan laat de Raad van Toezicht zich adviseren door een extern bureau. De Raad van Toezicht wordt in ieder geval samengesteld op basis van algemene toezichthoudende kwaliteiten, affiniteit met de doelstelling van de stichting en met een spreiding in deskundigheden, achtergronden en competenties.

Bij het invullen van een vacature in de Raad van Toezicht wordt per functie een profielschets van de te werven kandidaat opgesteld. Bij het gewenste profiel van de Raad van Toezicht als collectief gelden de volgende afwegingen:

- Wat zijn de belangrijkste strategische opgaven; welke mix aan ervaring inzicht en deskundigheid past daarbij?
- Is er toegang tot de meest relevante netwerken? (lokaal, regionaal en landelijk)?
- Zijn de leden onafhankelijk, ook van elkaar, ook in relatie tot de bestuurders?
- Is er voldoende diversiteit (leeftijd, sekse, regionale verbinding en maatschappelijke en culturele achtergrond)?
- Is er voldoende diversiteit aan stijlen (goed teamwork met verschillende mogelijke rollen)?
- Invulling van deskundigheidsgebieden: onderwijszaken, financiën, juridische zaken, huisvestingszaken, communicatie, marketing, personele zaken en strategisch beleid.

Vergaderingen Raad van Toezicht

In de vergaderingen van de Raad van Toezicht wordt gewerkt met een agenda die de agendacommissie voorbereidt. De agendacommissie bestaat uit de voorzitter en de vicevoorzitter van de Raad van Toezicht en de beide leden van het College van Bestuur. Standaard agendapunten zijn de financiële rapportages en het bestuursverslag waarin het accent ligt op (de kwaliteit van) het onderwijs.

Door middel van het bestuursverslag informeert het College van Bestuur de Raad van Toezicht schriftelijk. In het bestuursverslag komen alle beleidsaangelegenheden op hoofdlijnen aan de orde. Hierbij wordt specifiek ingegaan op de ontwikkeling van de beleidsdossiers en de risico's die zij met zich meebrengen. Deze rapportage biedt de Raad van Toezicht mogelijkheid tot toezicht en vormt een kader voor het geven van advies.

Naast het bestuursverslag ontvangt de Raad van Toezicht, voor de periodieke vergaderingen, een actuele en specifieke financiële rapportage. Daarnaast ontvangt de Raad van Toezicht jaarlijks een financieel en formatief meerjarenperspectief. Voorts ontvangt de Raad van Toezicht ten aanzien van specifieke agendapunten meer gedetailleerde informatie.

Vanuit de vier eerder genoemde commissies vindt periodiek een rapportage plaats binnen de Raad van Toezicht. E.e.a. laat onverlet de mogelijkheid die de Raad van Toezicht heeft zelf zaken aan de orde te stellen waarover zij met het CvB wil spreken.

Uitgangspunten bij het toezicht

Conform de Code Goed Onderwijsbestuur en het eigen reglement van de Raad van Toezicht hanteert de Raad van Toezicht een strikt onderscheid tussen bestuur en toezicht, dat is vastgelegd in een reglement College van Bestuur en het reglement Raad van Toezicht. Het integrale toezicht heeft betrekking op het strategisch beleid, de begroting en de jaarrekening, en het functioneren en de rechtspositie van de bestuurders. De leden van de Raad van Toezicht waken individueel en gezamenlijk voor hun onafhankelijke positie als toezichthouder en zijn daarop aanspreekbaar.

Vergaderfrequentie en onderwerpen ter goedkeuring

De voltallige Raad van Toezicht is in 2019 zesmaal bijeen geweest. Dat betrof vijf reguliere bijeenkomsten en een informele bijeenkomst met stakeholders die zitting hebben in de Raad van Inzicht van Landstede Groep.

Conform de jaarcyclus zijn de stukken besproken waar de Raad van Toezicht zijn goedkeuring aan moet geven: de (meerjaren)begroting, de jaarrekening en het (externe) jaarverslag. In aanwezigheid van de accountant zijn jaarverslag en jaarrekening 2018 besproken en goedgekeurd.

Onderwerpen die aan de orde zijn geweest:

1. Stand van zaken lopende dossiers.
2. Bereikdiagnose VO
3. HRD-Beleid
4. Verzelfstandiging van werksoorten.
5. Risicomanagement
6. Huisvesting – Meerjaren Beheer- en Onderhoud
7. Overdracht van onroerend goed
8. Opheffen van entiteiten
9. Verslag van werkbezoeken aan scholen/eenheden.
10. Meerjarenprognose en –begroting
11. Voorjaarsbrief en bestuursopdracht
12. Begroting 2020
13. Treasurystatuut
14. Managementletter van de accountant
15. Rapportages van de auditcommissie, onderwijscommissie, commissie personeel/identiteit/juridische zaken en remuneratiecommissie
16. Verplichtingen van de Raad richting medezeggenschap.
17. Jaarrekening en Jaarverslag 2018.
18. Financiële rapportages.
19. Raad van Inzicht
20. Kwaliteitsagenda MBO
21. Examinering MBO en VO
22. Zelfevaluatie Raad van Toezicht
23. Profielen VO scholen Zwolle
24. Macrodoelmatigheid MBO
25. Meerjarenbeleidsagenda Landstede Groep

Overleg Ondernemingsraden MBO en Medezeggenschapsraden (MR'en) VO

Delegaties van de Raad van Toezicht hebben op bepaalde momenten in het verslagjaar overleg gevoerd met de verschillende (G)MR'en in het VO en met de OR'en (Onderwijs en Service Organisatie & Bestuursdienst). In 2019 hebben er vijf van dergelijke bezoeken plaatsgevonden.

Daarnaast heeft de voltallige Raad van Toezicht voor zowel de (G)MR'en als voor de OR'en een themabijeenkomst georganiseerd. Op die manier is er jaarlijks tweemaal contact tussen de Raad van Toezicht en de medezeggenschap.

Contact met Directies eenheden en diensten Landstede Groep

Om meer contact te organiseren tussen de Raad van Toezicht en alle onderdelen van Landstede Groep, bezoeken delegaties van de Raad van Toezicht 1x per twee jaar alle directies van de VO-scholen, de MBO-eenheden en de diensten van de Service Organisatie. In 2019 hebben er vijf van dergelijke bezoeken plaatsgevonden.

Daarnaast verzorgen de directies 1x per twee jaar een korte presentatie voor de voltallige Raad van Toezicht. Per bijeenkomst worden vijf directies uitgenodigd. Naar aanleiding van de presentaties is er ruimte voor discussie. In 2019 hebben er twee van dergelijke bijeenkomsten plaatsgevonden.

Rol als werkgever

De remuneratiecommissie, die bestaat uit de voorzitter en de vicevoorzitter, heeft de jaarlijkse functioneringsgesprekken gevoerd met de leden van het College van Bestuur. Ter voorbereiding daarop hebben de leden van het College van Bestuur hun eigen feedback georganiseerd. Het CvB houdt daartoe jaarlijks een zelfevaluatie op basis van de bestuursopdracht. De inhoud van de functioneringsgesprekken is vastgelegd in afzonderlijke verslagen en vervolgens besproken in de vergadering van de Raad van Toezicht.

Zelfevaluatie Raad van Toezicht

Het is gebruik dat de Raad van Toezicht aan het einde van het jaar een zelfevaluatie houdt. Ook in 2019 heeft deze evaluatie plaatsgevonden.

Deskundigheidsbevordering Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is lid van de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen (VTOI). Deze vereniging heeft tot doel het bevorderen van deskundigheid op gebied van besturen en toezicht houden door het organiseren van symposia, het geven van voorlichting, het innemen van standpunten en het behartigen van belangen. De vergaderingen van het Platform van Toezichthouders MBO-instellingen zijn bijgewoond door de voorzitter van de Raad van Toezicht. In dit overleg komen ook de nieuwe ontwikkelingen in het onderwijsveld aan de orde. Daarnaast hebben individuele leden deelgenomen aan bijeenkomsten gericht op diverse aspecten van toezicht met als doel deskundigheidsbevordering.

Vergoedingen toezichthouders

De Raad heeft eerder al besloten de in de WNT beschikbare ruimte in de vergoedingsmogelijkheid voor de Raad van Toezicht niet volledig te gebruiken. Op basis van een analyse van de feitelijke werkbelasting in uren zijn per 1 januari 2017 vergoedingsbedragen voor Landstede Groep als geheel ingevoerd die op ca 50% van de algemene norm conform de Wet Normering Topinkomens liggen. Jaarlijks worden deze vergoedingen geïndexeerd. De verantwoording van de honorering van de leden van de Raad van Toezicht is vermeld in de jaarrekening.

Zwolle, 17 juni 2020

B. Breunissen (voorzitter)

W. Boerma

S.A. Terpstra

P. Bosma

H.P. de Vlieger

F. Eefting

T. de Winter

Deel 2: Bestuursverslag

1. Inleiding van het College van Bestuur

1.1. Missie Landstede Groep

Ontstaan Strategienota 2019-2022

In het voorjaar 2019 is de nieuwe Strategienota 2019-2022 met de titel 'Ruimte, Relatie & Rekenschap' vastgesteld en gepubliceerd. De nota geeft antwoord op de vragen: 'Wie zijn we als Landstede Groep? En waar gaan we naartoe?'. Medewerkers, leerlingen, studenten, cursisten, directieleden, leden van de Raad van Toezicht, Raad van Inzicht en Medezeggenschapsraden dachten en spraken er samen met het College van Bestuur (CvB) over in een dynamisch proces van negen maanden.

Het resultaat is een verhaal dat echt van binnenuit komt:

Een persoonlijke leerweg vol mogelijkheden ...

De mogelijkheden binnen Landstede Groep om je persoonlijke leerweg vorm te geven, zijn eindeloos. Een schoolperiode bij ons is niet alleen van toegevoegde waarde vanwege het diploma, maar betekent ook een warme ontmoeting en een persoonlijke zoektocht waarin leerlingen en studenten hun talent en drijfveren ontdekken.

... die we zichtbaar en haalbaar maken

We willen elke leerling en student een persoonlijke leerweg laten volgen. En deze weg zichtbaar en aantrekkelijk maken. Onze hernieuwde missie, waarden en strategische beloften vormen de belangrijkste leidraad om hieraan te voldoen.

... door onze waarden en beloften te verinnerlijken

We willen dat we allemaal – onderwijsprofessionals, directeuren en CvB – eigenaar zijn van de nota. Daarom hebben we de waarden en beloften verinnerlijkt. Dat hebben we gedaan door samen in gesprek te gaan over wat ze voor iedereen persoonlijk betekenen. En over hoe we ze vertalen in de praktijk van alledag. Het opnemen in teamplannen en de vernieuwde planning-en-controlcyclus helpt daarbij.

... en door ruimte, relatie en rekenschap in de sturing centraal te zetten

Ook de manier van sturen past bij onze waarden en beloften: we geven professionals de ruimte om in relatie met leerlingen, studenten en anderen de beloften uit de Strategienota 2019-2022 waar te maken. Tegelijkertijd vinden we het allemaal vanzelfsprekend dat we verantwoordelijkheid nemen en bereid zijn er verantwoording over af te leggen.

De Strategienota is in de volgende paragrafen kort beschreven.

Missie

'Waarde(n)vol leren leven': dat is de missie van de Landstede Groep. Liefde voor leren zit in ons DNA. Voor ons is dat meer dan leren voor een diploma of een vak. We helpen jongeren en (jong)volwassenen bij het (h)erkennen van hun eigen talent en de ontwikkeling daarvan. Zodat ze stevig in hun schoenen staan en een bijdrage kunnen leveren aan de wereld om hen heen. We willen elke dag beter worden. Dat doen we altijd samen met onze leerlingen en studenten, met ouders, met collega's en met de regio waarin we verankerd zijn. Dankzij de unieke samenstelling van onze scholengroep, kunnen we de kansen bieden van persoonlijk onderwijs.

Waarden

Wij geloven dat de wereld beter en mooier wordt als mensen hun talenten ontwikkelen én anderen helpen dat ook te doen. Vanuit een christelijke oorsprong laten wij ons inspireren door vijf waarden.

We willen ontwikkelen

Liefde voor leren zit in ons DNA. Wij (her)kennen onze talenten en die van al onze leerlingen, studenten en cursisten. Daardoor kunnen we hen op maat begeleiden. We willen ook zelf elke dag beter worden. Want of we nu jong of oud zijn: we gaan voor een leven lang ontwikkelen.

We zoeken de ontmoeting

Ontmoeten vraagt om oprechte wederzijdse interesse en het serieus nemen van elkaar. Dat is het uitgangspunt bij alles wat we doen. Alleen zo kunnen we ons werkelijk verbinden met elkaar, onze leerlingen, studenten, cursisten en onze omgeving.

We werken aan brede persoonsvorming

We hebben aandacht voor wat het leven zinvol maakt. We helpen elkaar, onze leerlingen, studenten en cursisten om na te denken over wat ons beweegt, om zelfbewust te zijn en om eigen keuzen voor het leven te maken. Zinnige vorming noemen we dat. We omarmen diversiteit op onze scholen en in de samenleving. En we stimuleren leerlingen, studenten en cursisten om respectvol en reflectief te zijn.

We verleggen grenzen

We zijn nieuwsgierig naar veranderingen en kijken met lef naar wat er op ons afkomt. We hebben een hoopvol toekomstbeeld. We willen creëren en we maken ruimte voor ontwikkeling, zo verleggen we grenzen.

We zijn betrokken

Betrokken zijn is voor ons niet alleen iets dat je voelt, maar vooral iets dat je dóét. Goed zorgen voor jezelf, de mensen om je heen, en de aarde waarop je leeft. En elkaar daarop aanspreken.

Strategische beloften

We willen dat onze waarden herkenbaar en voelbaar zijn binnen en buiten onze organisatie. En elke dag weer. Daarom hebben we ze vertaald in strategische beloften. Zo wordt het mogelijk ook echt naar de waarden te leven en er aanspreekbaar op te zijn. We reflecteren er regelmatig op en zorgen dat we vooral dóén.

We maken een leven lang ontwikkelen mogelijk door:

Persoonlijk onderwijs te bieden

We stimuleren en inspireren leerlingen, studenten en cursisten om het beste in zichzelf naar boven te halen. We sluiten aan bij de ontwikkeling van onze individuele leerlingen, studenten en cursisten en kijken samen met hen hoe zij nog verder kunnen komen. Dit doen we met een krachtige leeromgeving, uitdagende leerroutes waar ook ondernemendheid, kritisch denken en creatieve vaardigheden in geïntegreerd zijn en natuurlijk begeleiding op maat.

Te investeren in medewerkers

Bij Landstede Groep verwachten we veel van onszelf en elkaar. Allereerst dat we vanuit gedeelde waarden dagelijks invulling geven aan onze maatschappelijke opdracht. Toekomstbestendig onderwijs vraagt om flexibele professionals. Daarom hebben we de ruimte om ons te ontwikkelen en steeds waardevol en succesvol te zijn in ons vakgebied of daarbuiten. We ondersteunen elkaar om duurzaam inzetbaar te blijven. En we bouwen aan een cultuur waarin we voortdurend van en met elkaar leren.

Aandacht te geven aan zinnige vorming

We dragen bij aan een samenleving waarin iedereen erbij hoort en mensen verantwoordelijkheid willen dragen voor zichzelf, hun leefgemeenschap, de samenleving en de wereld om hen heen. Dat begint bij wie we zelf zijn: wereldburgers in een inclusieve organisatie, waar iedereen zich welkom voelt.

Onze cultuur is onlosmakelijk verbonden met de aandacht die we hebben voor 'zinnige vorming': brede vorming met oog voor zingevingsvragen. We ondersteunen onze leerlingen, studenten, cursisten en elkaar om in gesprek te zijn over wat ons beweegt en wat het leven zinvol maakt. Deze zoektocht helpt ons om in relatie met de ander meer en meer te ontdekken wie we werkelijk zijn en van daaruit waarde(n)vol te kunnen en durven handelen.

Krachtige verbindingen te leggen (in de regio)

Toekomstbestendig onderwijs realiseren we alleen als we verder kijken dan de muren van onze eigen scholen. Daarom staan we midden in de maatschappij en leggen we krachtige, duurzame verbindingen binnen onze groep, met de gemeenschap, met de (regionale) arbeidsmarkt, met (regionale) overheden, met onderzoeksinstellingen en met andere onderwijsorganisaties.

We bewegen ons in een netwerksamenleving. Onze sterke banden met de omgeving maken het mogelijk dat we weten wat er speelt binnen de arbeidsmarkt en welke maatschappelijke ontwikkelingen er zijn. Die vertalen we in mogelijke leer- en loopbaanroutes voor onze leerlingen, studenten en cursisten. We stellen ons daarbij ondernemend op en werken altijd vanuit nabijheid, met een open, nieuwsgierige en betrokken houding.

Te innoveren en excelleren

We willen klaar zijn voor de wereld van morgen. Als onderwijs- en kennisinstelling dragen wij daarom bij aan innovaties voor de samenleving, het onderwijs en diverse sectoren. We zien de regionale, maatschappelijke en sociaaleconomische ontwikkelingen als onze leidraad, die we uitwerken in samenwerkingsverbanden

zowel nationaal en internationaal. Excellentie, ondernemerschap en internationalisering zijn onmisbaar in onze programma's om toekomstgericht de wereld om ons heen te verkennen.

Kortom, we geven elkaar in deze strategieperiode de *Ruimte* om te ontwikkelen en persoonlijk te leren. We hebben een *Relatie* door elkaar te ontmoeten en met elkaar in verbinding te zijn. En tot slot willen we aanspreekbaar zijn op onze beloften en leggen daarom ook *Rekening* af.

1.2. Landstede Groep

Landstede Groep bestaat uit vijf onderwijsstichtingen die elk een of meer scholen voor voortgezet onderwijs (vo) en/of middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en volwasseneneducatie onder zich hebben. Daarnaast is er Stichting Bestuur Landstede Groep, waar centrale diensten en het bestuur voor alle scholen die onder Landstede Groep vallen, zijn ondergebracht. Iedere school kent een eigen lokale verankering en daarmee eigen beleid, een eigen naam en een eigen profiel maar de missie, waarden en beloften zijn voor alle scholen een gedeeld uitgangspunt.

Landstede Groep heeft naast bovengenoemde stichtingen nog twee stichtingen waarin de private activiteiten zijn ondergebracht.

Landstede Groep						
Stichting Bestuur Landstede Groep						
Stichting Landstede 01AA	Stichting CVMBO Harderwijk e.o. 02EX	Stichting Vechtdal College 02UX	Stichting Agnieten College/De Boog 02VT-05VN	Stichting Ichthus College 02VB-07ZI	Stichting Landstede Participaties	Stichting Beheer & Deelnemingen IJsselregio
Landstede MBO Harderwijk	Morgen College Harderwijk	Vechtdal College Dedemsvaart	Carolus Clusius College Zwolle	Ichthus College Dronten		
Landstede MBO Raalte	Morgen College Zeewolde	Vechtdal College Hardenberg	Agnieten College Wezep	Ichthus College Kampen		
Landstede MBO Zwolle	StartCollege ISK Harderwijk	Vechtdal College Ommen	Meander College Zwolle			
mbo Menso Alting Zwolle			Agnieten College Nieuwleusen			
StartCollege Harderwijk			TalentStad Praktijkonderwijs Zwolle			
StartCollege Raalte			TalentStad Beroepscollege Zwolle			
StartCollege Zwolle			Agnieten College Zwartsluis			
Thomas a Kempis College Zwolle						
Jena XL Zwolle						
Centre for Sports & Education Zwolle						

Voor meer informatie over Landstede Groep wordt verwezen naar de website www.landstedegroep.nl of kan contact opgenomen worden met cvb@landstedegroep.nl.

1.3. Stichting Agnieten College/De Boog

Stichting Agnieten College/De Boog (Kamperweg 1, 8019 AV Zwolle, KvK-nummer 05074008) is een stichting met als activiteiten het geven van voortgezet onderwijs. De stichting is onderdeel van Landstede Groep dat Stichting Bestuur Landstede Groep, statutair gevestigd te Zwolle, als groepshoofd heeft.

De stichting is organisatorisch opgedeeld in drie eenheden: Carolus Clusius College Zwolle (deze bestond 100 jaar in 2019) met nevenvestiging Agnieten College Wezep, Meander College Zwolle met nevenvestiging Agnieten College Nieuwleusen en TalentStad Zwolle met nevenvestiging Agnieten College Zwartsluis.

1.4. Juridische structuur

De stichting aanvaardt de Bijbel, het Woord van God, als uitgangspunt en inspiratiebron in het verwerkelijken van haar doelstellingen (artikel 2 van de statuten).

De stichting stelt zich ten doel om zonder winstoogmerk onderwijs, op de in artikel 2 beschreven grondslag te bevorderen. De stichting wil dit doel bereiken door:

- de oprichting en instandhouding van een of meer instellingen voor christelijk onderwijs;
- andere wettige middelen die het doel van de stichting kunnen bevorderen.

De stichting kent de volgende organen:

- Raad van Toezicht.
- CvB, zijnde de vertegenwoordiger van het bevoegd gezag in de zin van de onderwijswetgeving.

Raad van Toezicht		
Naam	Functionies	Nevenfuncties in 2019
dhr B (Breun) Breunissen (voorzitter)	Eigenaar Breun Breunissen Advies & Management; voorzitter	- Lid Dagelijks Bestuur Waterschap Drents Overijsselse Delta - Lid Raad van Toezicht Stichting 2Switch Kringloopbedrijf - Voorzitter Raad van Advies Databank Kennis = Markt BV te Meppel (tot 14-5-2019) - Lid Bestuur Stichting Pensioenfonds Arcadis Nederland (tot 18-4-2019) - Voorzitter Belanghebbenden Orgaan Arcadis Kring en VBO bij Het nederlandse pensioenfonds - Penningmeester st Koninklijke Nederlandsche Heidemij Overijssel - Lid Bestuur st Cultureel Erfgoed KNHM-Arcadis
dhr W (Wieb) Boerma	Manager HR&AZ Altrex BV	- Docent/coach Chr Hogeschool Ede - Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Sprank (tot 01-07-2019) - Vice-voorzitter Raad van Toezicht IJsselheem
dhr P (Peter) Bosma	Advocaat/Partner Den Besten advocaten	- Voorzitter Raad van Toezicht Chr College Nassau Veluwe Harderwijk
mw F (Fenna) Eefting	Bestuurder de Vogellanden	- Bestuurslid Stichting Regionaal Zorgnetwerk Zwolle - Voorzitter Bestuur Werkgevers Vereniging Zorg en Welzijn, Oost-Nederland - Lid Bestuurlijke Tafel / Zorgtafel Regio Zwolle - Bestuurslid st Regio plus (Landelijke koepelorganisatie WGV Zorg en Welzijn) - Lid Bestuurscommissie Strategie en Marketing (Revalidatie Nederland) - Directeur/eigenaar adviesbureau Fenomen(t)aal
dhr SA (Sam) Terpstra	Eigenaar van Sam Terpstra (advies, begeleiding bestuurders, opleiding en coaching)	- Lid Raad van Toezicht Gelder Veste Vorden - Lid adviesraad NSO/CNA, Amsterdam - Lid Monitor Commissie PO-Raad, Utrecht (tot 01-12-2019) - Kerndocent leergang "Leidinggeven in onderwijsbestuur, AOG School of Management, Groningen - Lid jury Windesheim's beste, Zwolle - Voorzitter PvdA afdeling Zutphen-Warmsveld - Voorzitter van de raad van toezicht van de Protestantse Stichting Diaconaal Vakantiewerk, Doorn - Penningmeester van Stichting Trainees in Onderwijs, Driebergen - Lid commissie Goed Onderwijsbestuur VO
mw HP (Rieke) de Vlieger	Voorzitter directie Aeres Hogeschool en faculteitsdirecteur Aeres Hogeschool Dronten	- Voorzitter Sectoraal Advies College Hoger Agrarisch Onderwijs
dhr T (Ton) de Winter	CEO Mastervolt International BV	- Lid Raad van Toezicht De Waardenborch (vo-scholengemeenschap), Holten (tot 01-09-2019)

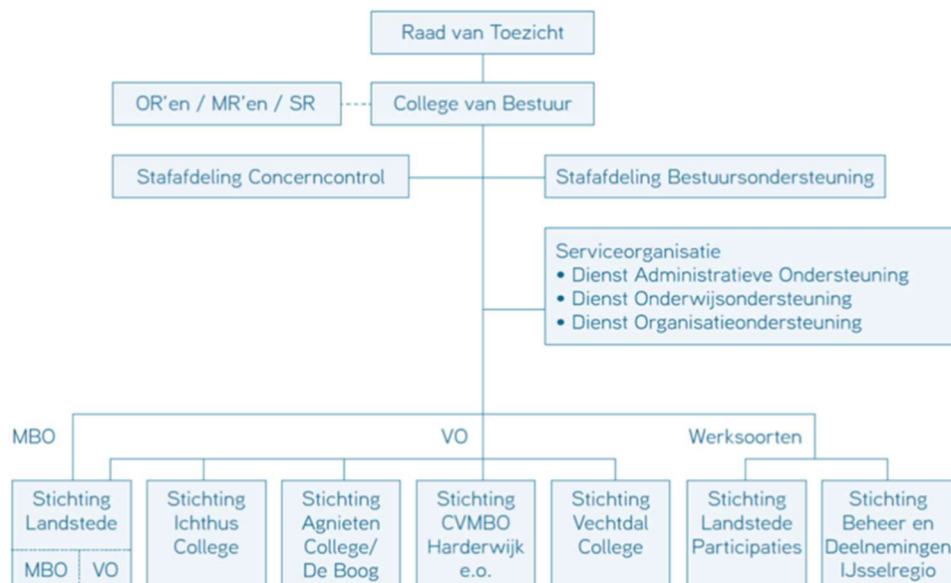
College van Bestuur		
Naam	Functie	Nevenfuncties
dhr TW (Theo) Rietkerk	voorzitter College van Bestuur	- Lid Eerste Kamer - Voorzitter Raad van Commissarissen Roelofs Groep - Voorzitter VV Go Ahead Kampen - Voorzitter Raad van Toezicht Vereniging Eigen Huis (tot 28-10-2019) - Voorzitter Ledenraad Eigen Huis (tot 28-10-2019) - Lid Raad van Commissarissen Economic Board Groningen (tot 01-09-2019)
dhr TGM (Theo) Bekker	lid College van Bestuur	- Voorzitter beroepscommissie Ensene stedendriehoek - Lid Raad van Advies VO-Content - Lid Onderwijscommissie VO-raad - Lid van het Bestuurlijk overleg VO-raad en MBO-Raad - Lid van de Commissie voor toetsing en examens

De collegiale verantwoordelijkheid van het CvB en de wijze waarop toezicht wordt gehouden is vastgelegd in een bestuursreglement en een toezichtreglement. De voorzitter van het CvB is eindverantwoordelijk bestuurder.

Het CvB ziet toe op de identiteit, kwaliteit en continuïteit van de instelling en doet dit onder andere op basis van de strategische doelen van Landstede Groep. De voortgang van de strategische doelen wordt jaarlijks met de directie van de scholen geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie stelt het CvB jaarlijks een kaderbrief op die de directies vertalen in de beleidsplannen van de scholen.

1.5. Interne structuur

Het organogram van Landstede Groep per 31 december 2019:

Directieteams

Het mandaat van de directies is vastgelegd in een directie- en teamstatuut.

De directeuren leiden hun eenheid/dienst en verantwoorden hun resultaat aan het CvB. Directies ontwikkelen meerjarig en eenjarig beleid voor de eigen eenheid/dienst, werken samen met collega's en vertegenwoordigen de instelling naar buiten. Tijdens de managementvoortgangsgesprekken (twee keer per jaar) vindt aan de hand van rapportages het verantwoordingsgesprek plaats tussen bestuur en directie.

2. Onderwijs

2.1. Beleid

Onderwijs bij de scholen in het voortgezet onderwijs (VO) van Landstede Groep

Goed onderwijs biedt leerlingen de kans zich te vormen tot zelfstandige, betrokken en verantwoordelijke mensen. School is voor de leerlingen een oefenplaats. Onze pedagogische opdracht geven wij vorm vanuit onze missie en waarden, die in hoofdstuk 1 beschreven staan.

Deze waarden zijn uitgangspunt bij ons denken en handelen met als doel dat leerlingen:

- zich ontwikkelen tot zelfbewuste personen met een eigen identiteit (subjectivering);
- hun rol actief kunnen nemen in een maatschappelijke en beroepsmatige omgeving (socialisering);
- een diploma halen, voorbereid worden op vervolgonderwijs en leren zich een leven lang te blijven ontwikkelen (kwalificatie).

Visie op onderwijs

Voor ons is de school een ontmoetingsplaats waar we van en met elkaar leren. We vormen de samenleving in het klein. De school is een leeromgeving die in dienst staat van het leren van de leerlingen. Een omgeving die veiligheid en sociale interactie biedt, waarbinnen leerlingen afwijkende keuzes mogen maken en waar maatwerk wordt geboden. Op deze wijze kunnen we goed aansluiten op capaciteiten, talenten en onderwijsbehoeften van leerlingen en hen maximaal de ruimte bieden om vorm te geven aan het eigen leerproces.

De school als ontmoetingsplaats faciliteert ook het proces waarin de school een lerende organisatie kan worden. Een proces waarin oude structuren verdwijnen en nieuwe structuren ontstaan die een klimaat scheppen zonder beperkingen, maar met productieve spanningen.

Onze onderwijskundige visie maakt duidelijk welke belofte wij doen aan onze leerlingen en de functie die wij van en voor de samenleving vervullen. Het inlossen van deze belofte krijgt inkleuring met de volgende, leidende principes. Deze zes principes hanteren wij voor de inrichting van ons onderwijs – door de onderwijseenheden met onderwijsteams – in onze VO-scholen.

1. We helpen de leerlingen om steeds meer aan het stuur te staan van het eigen leerproces

Wij helpen de leerlingen om in toenemende mate regie te voeren op het eigen leerproces. Regie kunnen voeren werkt motiverend en ondersteunt een leven lang blijven leren en ontwikkelen. Dat doen we door leerlingen vooral feedback te geven op hun leerprocessen en minder op hun resultaten. We doen dit ook door leerlingen steeds vaker verantwoordelijk te maken voor keuzes rond het eigen leerproces.

2. We bieden een flexibele en sociaal interactieve leeromgeving

We bieden maatwerk door het gebruik van individuele en flexibele leerroutes. Afhankelijk van hun behoeften, leerstijlen en capaciteiten volgen leerlingen een eigen route met ondersteunende en gevarieerde leeractiviteiten. Een goede variatie in leeractiviteiten ondersteunt de kwaliteit van het leerproces. De leeractiviteiten hebben een 'blended' karakter: dit betekent dat er een variatie is in online individueel leren en face-to-face leren en alle mogelijke tussenvormen.

3. We bieden een veilige en uitdagende leeromgeving

Alle leerlingen voelen zich gezien en begrepen doordat we werken vanuit een pedagogische relatie met hen. Deze relatie karakteriseert zich door het bieden van veiligheid, maar ook begeleiden, stimuleren, uitnodigen, uitdagen, feedback geven en confronteren. Van zowel ons als van de leerlingen en hun opvoeders mag worden verwacht dat zij investeren in deze relatie opdat er gezamenlijk geleerd en gereflecteerd kan worden.

4. We dagen de leerlingen uit hun talenten maximaal te ontplooiën

We bieden de leerlingen ruimte in hun leerloopbaan om keuzes te maken voor verbreding of verdieping middels activiteiten, projecten of thema's. Op deze wijze geven we leerlingen mogelijkheden om eigen talenten en drijfveren te ontdekken en te ontplooiën. We stimuleren de leerlingen eigen initiatief te nemen in het kenbaar maken van interesses en talenten en daar actief mee aan de slag te gaan.

5. We ontwikkelen en groeien door te leren van en met elkaar

We zorgen ervoor dat er betekenisvolle ontmoetingen plaatsvinden. Betekenisvol in de zin dat er kennis kan worden gedeeld en geconstrueerd. Ook betekenisvol in de zin dat iedereen leert respect te hebben voor elkaar en de verschillen die er zijn. De ontmoetingen vinden plaats tussen leerlingen, met docenten en met relevante buitenschoolse instellingen en ouders. Tijdens de ontmoetingen werken we volgens de principes van dialoog en reflectie.

6. We bewaken en bevorderen de kwaliteit van de leerprocessen

We houden elkaar middels dialoog en reflectie scherp op de vraag of we de dingen goed doen en of we nog de goede dingen doen. We organiseren de zorg voor de kwaliteit van het leerproces kleinschalig. Vanuit een gezamenlijke ambitie spiegelen we elkaars bijdrage en spreken we elkaar aan. In deze kleinschalige setting laten we ons ondersteunen door data die we verkrijgen uit 'learning analytics', observaties en gesprekken met leerlingen, directe collega's en direct leidinggevenden.

2.2. Kwaliteitszorg

Het is inmiddels een goed gebruik onder de scholen in het voortgezet onderwijs van Landstede Groep om met elkaar te kijken naar de kwaliteit van de scholen: doen we met elkaar nog steeds de goede dingen en doen we ze goed? Dit gebeurt met behulp van verschillende bronnen: de feedback vanuit lesbezoeken en interne audits, de onderwijsresultaten, de tevredenheidsonderzoeken onder ouders, leerlingen en medewerkers, en de voortgang van secties. Daarnaast vonden er afgelopen jaar twee grote externe audits plaats waarmee de scholen ook een kritische blik van een buitenstaander ontvingen.

Binnen Stichting Agnieten College/De Boog zijn de meeste onderwijsresultaten op orde. De havo valt op verschillende fronten op: het slagingspercentage ligt het laagst van alle schoolsoorten, evenals het percentage zittenblijvers. De kleine scholen doen het verhoudingsgewijs beter dan de wat grotere VO-scholen.

De onderwijsinspectie heeft geconcludeerd dat het bestuur voldoende effectief stuurt op verbetering van de onderwijskwaliteit. Er is voldoende zicht op de kwaliteit, de risico's en de beïnvloedende factoren bij de verschillende opleidingen en leerwegen. De scholen worden gestimuleerd en gefaciliteerd om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor de ontwikkeling van de onderwijskwaliteit. Wel kan het bestuur nog verder sturen om de verschillen tussen de onderwijsteams te verkleinen. Bijvoorbeeld door meer aandacht te hebben voor teams die onvoldoende kwaliteit laten zien en/of achterblijven in het toepassen van de nieuwe koers. De kwaliteitszorgcyclus is niet volledig ingebed bij alle teams: ook dit vraagt om aandacht van het bestuur.

In de samenwerking tussen de scholen middels de kenniskringen, de Landstede VO-studiedag en de interne audits, wordt het leren van en met elkaar gestimuleerd. Het aantal scholen met een specifiek pedagogisch didactisch concept neemt de laatste jaren toe en er komen steeds meer scholen met extra aanbod voor bepaalde vakken en keuzewerktijd. Ook bieden meer scholen maatwerktrajecten en maatwerkdiploma's. Al deze mogelijkheden leveren mooi en vernieuwend onderwijs op. Volgens de onderwijsinspectie is het echter niet altijd duidelijk waarom een school kiest voor een bepaalde vorm van maatwerk, flexibilisering of

profilering. De scholen evalueren de resultaten en effecten van hun keuzes slechts in zeer beperkte mate. Dit is een aandachtspunt is voor 2020.

Het algehele beeld van de tevredenheidsonderzoeken is positief, waarbij veel scholen boven de benchmark scoren. De uitslagen van de onderzoeken worden steeds vaker op teamniveau geanalyseerd en besproken. Dit gebeurt om na te gaan hoe leerlingen en ouders de inspanningen van de medewerkers waarderen. De analyses en gesprekken leiden weer tot verbeteracties voor de teamplannen van het betreffende team.

2.3. Prestaties

Opbrengstenoordeel TalentStad Beroepscollege

	Onderwijspositie t.o.v. advies po		Onderbouwsnelheid		Bovenbouwsucces		Examencijfers		Slagings percentage
	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat
VMBO-BASIS									
2017	10,92%		98,59%	99,21%	93,08%	92,68%	6,4	6,55	98,60%
2018	3,64%	8,62%	98,50%	99,03%	92,19%	92,74%	6,81	6,6	98,10%
2019	9,30%	9,17%	98,65%	98,77%	88,99%	91,55%	6,64	6,63	96,20%
VMBO-KADER									
2017	10,92%		98,59%	99,21%	96,86%	96,03%	6,34	6,31	97,40%
2018	3,64%	8,62%	98,50%	99,03%	96,41%	96,87%	6,36	6,3	96,10%
2019	9,30%	9,17%	98,65%	98,77%	93,40%	95,41%	6,27	6,32	94,70%

De onderbouwindicatoren 'onderwijspositie t.o.v. advies po' en 'onderbouwsnelheid' worden berekend over de gehele vestiging en worden niet uitgesplitst naar onderwijssoort, om deze reden zijn deze voor elke onderwijssoort in deze tabel gelijk opgenomen.

Opbrengsten: www.onderwijsinspectie.nl/internet-schooldossier

Slagingspercentage: www.vensters.nl

Enquêtes

2018 2019 Benchmark 2019

Tevredenheidsonderzoeken: www.kwaliteitscholen.nl

Opbrengstenoordeel Agnieten College Zwartsluis

	Onderwijspositie t.o.v. advies po		Onderbouwsnelheid		Bovenbouwsucces		Examencijfers		Slagings percentage
	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat
VMBO-BASIS									
2017	28,70%	22,00%	98,06%	98,79%	89,29%	92,00%	6,61	6,7	100%
2018	18,68%	20,40%	98,37%	98,27%	95,24%	92,96%	6,98	6,79	100%
2019	15,14%	20,75%	97,84%	98,09%	100,00%	94,44%	6,47	6,67	100%
VMBO-KADER									
2017	28,70%	22,00%	98,06%	98,79%	96,61%	94,63%	6,52	6,35	100%
2018	18,68%	20,40%	98,37%	98,27%	97,18%	94,95%	6,34	6,38	97%
2019	15,14%	20,75%	97,84%	98,09%	97,37%	97,09%	6,45	6,43	96%
VMBO-G/T									
2017	28,70%	22,00%	98,06%	98,79%	91,88%	92,34%	6,55	6,57	92,60%
2018	18,68%	20,40%	98,37%	98,27%	88,82%	91,19%	6,53	6,58	89,00%
2019	15,14%	20,75%	97,84%	98,09%	85,90%	89,09%	6,31	6,46	97%

De onderbouwindicatoren 'onderwijspositie t.o.v. advies po' en 'onderbouwsnelheid' worden berekend over de gehele vestiging en worden niet uitgesplitst naar onderwijssoort, om deze reden zijn deze voor elke onderwijssoort in deze tabel gelijk opgenomen.

Opbrengsten: www.onderwijsinspectie.nl/internet-schooldossier

Slagingspercentage: www.vensters.nl

Enquêtes

Tevredenheidonderzoeken: www.kwaliteitscholen.nl

Opbrengstenoordeel Carolus Clusius College Zwolle

	Onderwijspositie t.o.v. advies po		Onderbouwsnelheid		Bovenbouwsucces		Examencijfers		Slagingspercentage
	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat
VMBO-TL									
2017	-3,83%	4,27%	98,34%	98,96%	92,89%	91,15%	6,61	6,5	98,20%
2018	4,96%	2,66%	98,21%	98,58%	96,83%	93,53%	6,68	6,57	98,30%
2019	-1,45%	-0,37%	97,76%	98,11%	96,45%	95,45%	6,62	6,64	94,30%
HAVO									
2017	-3,83%	4,27%	98,34%	98,96%	78,37%	78,80%	6,41	6,42	92,50%
2018	4,96%	2,66%	98,21%	98,58%	87,25%	82,11%	6,37	6,39	91,90%
2019	-1,45%	-0,37%	97,76%	98,11%	85,57%	83,61%	6,39	6,39	90,00%
VWO									
2017	-3,83%	4,27%	98,34%	98,96%	89,18%	86,85%	6,56	6,46	86,90%
2018	4,96%	2,66%	98,21%	98,58%	88,11%	87,15%	6,27	6,44	86,50%
2019	-1,45%	-0,37%	97,76%	98,11%	88,19%	88,58%	6,4	6,41	94,30%

De onderbouwindicatoren 'onderwijspositie t.o.v. advies po' en 'onderbouwsnelheid' worden berekend over de gehele vestiging en worden niet uitgesplitst naar onderwijssoort, om deze reden zijn deze voor elke onderwijssoort in deze tabel gelijk opgenomen.

Opbrengsten: www.onderwijsinspectie.nl/internet-schooldossier

Slagingspercentage: www.vensters.nl

Enquêtes

Opbrengstenoordeel Agnieten College Wezep

	Onderwijspositie t.o.v. advies po		Onderbouwsnelheid		Bovenbouwsucces		Examencijfers		Slagingspercentage
	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat
VMBO-G/T									
2017	9,38%	12,15%	97,33%	98,89%	90,72%	91,58%	6,74	6,79	95,20%
2018	8,33%	9,02%	98,86%	98,41%	85,29%	89,26%	6,44	6,64	92,60%
2019	19,05%	12,21%	99,40%	98,49%	90,20%	89,04%	6,33	6,5	100,00%

Opbrengsten: www.onderwijsinspectie.nl/internet-schooldossier

Slagingspercentage: www.vensters.nl

Enquêtes

Tevredenheidonderzoeken: www.kwaliteitscholen.nl

Opbrengstenoordeel Meander College Zwolle

	Onderwijspositie t.o.v. advies po		Onderbouwsnelheid		Bovenbouwsucces		Examencijfers		Slagingspercentage
	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat
VMBO-TL									
2017	-2,44%	5,04%	98,89%	99,25%	94,12%	92,31%	6,55	6,54	95,80%
2018	10,68%	4,38%	98,56%	98,94%	92,52%	92,16%	6,7	6,61	96,20%
2019	12,70%	6,83%	99,52%	98,99%	95,78%	94,21%	6,63	6,63	94,40%
HAVO									
2017	-2,44%	5,04%	98,89%	99,25%	88,05%	84,20%	6,75	6,35	96,60%
2018	10,68%	4,38%	98,56%	98,94%	94,37%	89,21%	6,8	6,61	92,20%
2019	12,70%	6,83%	99,52%	98,99%	91,30%	91,37%	6,67	6,74	94,00%
VWO									
2017	-2,44%	5,04%	98,89%	99,25%	89,29%	86,94%	6,59	6,44	84,80%
2018	10,68%	4,38%	98,56%	98,94%	90,27%	89,01%	6,7	6,56	96,10%
2019	12,70%	6,83%	99,52%	98,99%	90,56%	90,07%	6,94	6,75	96,00%

De onderbouwindicatoren 'onderwijspositie t.o.v. advies po' en 'onderbouwsnelheid' worden berekend over de gehele vestiging en worden niet uitgesplitst naar onderwijssoort, om deze reden zijn deze voor elke onderwijssoort in deze tabel gelijk opgenomen.

Opbrengsten: www.onderwijsinspectie.nl/internet-schooldossier

Slagingspercentage: www.vensters.nl

Enquêtes

Opbrengstenoordeel Agnieten College Nieuwleusen

	Onderwijspositie t.o.v. advies po		Onderbouwsnelheid		Bovenbouwsucces		Examencijfers		Slagingspercentage
	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat	3 jr. gem	Jaar resultaat
VMBO-TL									
2017	16,67%	5,90%	100,00%	99,73%	95,38%	93,33%	6,79	6,83	100%
2018	15,00%	8,48%	99,27%	99,47%	100%	96,84%	6,63	6,76	93,30%
2019	19,12%	17,05%	99,31%	99,51%	91,53%	95,83%	6,64	6,68	92,90%

Opbrengsten: www.onderwijsinspectie.nl/internet-schooldossier

Slagingspercentage: www.vensters.nl

Enquêtes

Tevredenheidonderzoeken: www.kwaliteitscholen.nl

2.4. Internationalisering

Uitvoering beleidsnotitie 'Internationalisering'

In 2019 zijn de VO-scholen internationalisering op de agenda gaan zetten. Ook heeft elke VO-school inmiddels een contactpersoon internationalisering. De volgende stap is om de contactpersonen met elkaar in contact te brengen en een kennisplatform op te richten. In januari 2020 komt het kennisplatform voor het eerst bijeen.

Internationale activiteiten per VO-school

In 2019 heeft elke VO-school zijn eigen internationale activiteiten georganiseerd. Bij sommige scholen ging het om kleinschalige projecten, bij andere is internationalisering volledig in het curriculum geïntegreerd. Een overzicht van een aantal internationale activiteiten die binnen de VO-scholen plaatsvonden:

- Alle VO-scholen bieden studiereizen voor leerlingen aan naar onder andere Berlijn, London, Parijs en Rome.

- Voor een internationaal project, gefinancierd door Erasmus+, gingen een aantal leerlingen van TalentStad Beroepscollege op uitwisseling naar de vakschool van Scania in Zweden. Hiervoor is samengewerkt met Scania Nederland.
- Het Carolus Clusius College biedt als wereldschool internationaal georiënteerd onderwijs aan. De school wil bijdragen aan de ontwikkeling van haar leerlingen tot wereldburger. Vanuit de netwerken (Global Citizen School en Unesco) wordt internationalisering vormgegeven in diverse projecten, zoals de wereldprojectdagen in de onderbouw en het Cross Your Border project als kennismaking voor de havo 4 klassen en Erasmusprojecten. Daarnaast benadrukt elke docent het internationale aspect van de lesstof in de lessen. Verder is het voor leerlingen mogelijk om vanaf klas 2 deel te nemen aan een uitwisseling of studiereis.

Themabijeenkomst

Op 13 mei 2019 hebben de directeurs van de scholen van het voortgezet onderwijs van Landstede Groep met elkaar gesproken over het verder uitrollen van de beleidsnotitie 'Internationalisering'. Hierbij een overzicht van de belangrijkste uitkomsten van deze bijeenkomst.

De scholen:

- maken van 'wereldburgerschap' een integraal onderdeel van het onderwijsprogramma;
- hebben verschillende startposities (net als de onderwijsteams) ten aanzien van 'wereldburgerschap';
- maken ieder een eigen vertaling van 'wereldburgerschap';
- zetten in op duurzaamheid: ze houden rekening met het milieu, maar zorgen ook voor continuïteit in de uitvoering van 'wereldburgerschap';
- starten een interne dialoog met de betrokken docenten en agenderen dit in het schoolplan rondom internationalisering;
- koppelen internationalisering aan burgerschap en aan de identiteit van de school;
- bouwen een netwerk van betrokken docenten op voor het delen van kennis en ervaring;
- faciliteren medewerkers bij de uitvoering van 'wereldburgerschap'.

2.5. Samenwerkingsverbanden

Sterk beroepsonderwijs - Sterk Techniekonderwijs

In januari 2017 is een brede strategische verkenning afgerond in het kader van versterking van het (beroeps)onderwijs voor de Landstede-scholen. De resultaten van deze verkenning zijn onder andere ook gebruikt in het proces om te komen tot een nieuwe strategienota voor Landstede Groep. Inmiddels is ingezoomd op Sterk Techniekonderwijs. De regio Zwolle (Greijdanus College, Thorbecke Scholengemeenschap, TalentStad' Beroepscollege (onderdeel van Stichting Agnieten College/De Boog), Deltion College) heeft Landstede Groep benaderd voor het leveren van een projectleider. De projectleider heeft tot doel de samenwerking met de genoemde scholen in de regio Zwolle te versterken en de betrokkenheid en inzet vanuit de Landstede Groep te waarborgen door zitting te nemen in het STO projectbureau. Concreet betekent dit verder dat in gezamenlijkheid een regiovisie is opgesteld op basis van het huidige en het gewenste techn(olog)isch vMBO-aanbod.

Vervolgens is in een activiteitenplan vastgesteld welke acties leiden tot regionaal duurzaam, dekkend en kwalitatief hoogstaand techniekonderwijs in het vMBO.

Door het projectleiderschap in de regio Zwolle op ons te nemen, vergroot Landstede Groep haar marktaandeel. Daarnaast zit de meerwaarde in het onderdeel zijn van 'de Groep' in het oprichten van een netwerk van de projectleiders uit de verschillende regio's waarin Landstede vMBO scholen participeren.

Voortgezet onderwijs – samenwerkingsverband

Vanwege de grote regionale spreiding van de verschillende onderwijseenheden, participeren de eenheden/scholen binnen Landstede Groep in verschillende samenwerkingsverbanden.

De zorg voor leerlingen voor wie het leren moeilijk is of en de uitvoering van Passend Onderwijs spelen daarin een belangrijke rol. De samenwerkingsverbanden realiseren een samenhangend systeem van ondersteuning voor de leerlingen van de deelnemende scholen. De rol en taak van de samenwerkingsverbanden is veranderd en gaat nog verder wijzigen.

In de regio Zwolle betreft dit het Samenwerkingsverband VO 23.05 (regio IJssel-Vecht). Het heeft een grote vereveningsopdracht waaraan hard wordt gewerkt. Het Samenwerkingsverband heeft zich opgesplitst in deelregio's om gericht te kunnen werken aan de vereveningsopdracht.

De baten die gemoeid zijn met het Samenwerkingsverband VO 23.05 staan in onderstaande tabel:

Samenwerkingsverbanden		Realisatie 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000			
Soort bate			
Ambulante begeleiding		242	430
Rugzakgeld (excl LGF, incl afbouw)			135
Lichte ondersteuning		329	341
Ruimte VSO/saldo zware ondersteuning		1.052	868
Verwijzingskosten VO		-408	-302
uitbetaling saldo LWOO/PRO			92
LWOO		2.199	
PRO		67	
Uitbetaling resultaat 2018		126	
Totaal beschikkingen boekjaar		3.607	1.564
Correctie toerekening baten lichte ondersteuning 2016			33
3.1.3.3 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		3.607	1.597
3.1.3.1 Doorbetalingen rijksbijdrage SWV		-167	388
Totaal baten Samenwerkingsverbanden		3.440	1.985

De van het samenwerkingsverband ontvangen baten zijn gezamenlijk door Stichting Agnieten College/De Boog, Stichting Ichthus College en Stichting Landstede ingezet. De totaal inzake deze stichtingen ontvangen baten van Samenwerkingsverband 23.05 IJssel-Vecht zijn met de daarbij behorende kosten op basis van de leerlingenaantallen verdeeld en verantwoord in de jaarrekening van de desbetreffende stichting.

Verantwoording passend onderwijs Voortgezet onderwijs

Vanwege de grote regionale spreiding van de verschillende onderwijseenheden, participeren de eenheden/scholen binnen de Landstede Groep in verschillende samenwerkingsverbanden. In het kader van Passend Onderwijs hebben de samenwerkingsverbanden de opdracht een samenhangend systeem van ondersteuning voor de leerlingen van de deelnemende scholen te realiseren.

Het samenwerkingsverband regio IJssel Vecht 23-05 heeft bij de start van Passend Onderwijs een grote vereveningsopdracht van ruim 5,5 miljoen euro. Het deelname percentage VSO van 5,55% in 2014 moet teruggebracht worden naar het landelijke gemiddelde van 3,44%. Anno oktober 2019 is het deelname percentage teruggebracht naar 4,01%. Dit betekent dat het samenwerkingsverband halverwege de vereveningsopdracht is. Het resterende ondersteuningsbudget vanuit het samenwerkingsverband voor de besturen neemt tot 2020-2021 flink af.

De gezamenlijke missie van de samenwerkende scholen is het realiseren van passend onderwijs en indien noodzakelijk ondersteuning voor de leerling. De leerling krijgt dát onderwijs en die ondersteuning, die hij/zij

nodig heeft om een ononderbroken ontwikkeling te kunnen doormaken. Het SWV voert een sterk decentraal beleid waardoor schoolbesturen zelf verantwoordelijk zijn voor een adequate invulling van de zorgplicht. Landstede geeft vanuit gezamenlijkheid en solidariteit invulling aan de opdracht rond passend onderwijs. Dit betekent dat de middelen van de 3 stichtingen gebundeld worden voor een gezamenlijk expertiseteam, een didactisch orthopedagogisch centrum (DOC93), inzet van VSO kennis op de scholen, verwijzingen naar VSO, arrangement interne Rebound in Kampen en een gezamenlijk Sprint/IntoWords arrangement. Inrichting en monitoring gebeurt vanuit een werkgroep van directieleden verbonden aan ons samenwerkingsverband.

De inrichting en interventies binnen Landstede 23-05 zorgen ervoor dat veel leerlingen onderwijs op maat geboden kan worden, maar blijvende aandacht nodig is voor thuiszitters (december 2019: 5 leerlingen), voor leerlingen die frequent verzuimen en voor leerlingen die vanwege lichamelijke of psychische klachten niet of slechts met veel aanpassingen en/of extra inspanningen aan het reguliere onderwijs kunnen deelnemen

2.6. Onderwijskundige doelen

Examenorganisatie

Om de borging van de kwaliteit van de schoolexamens te verbeteren, is het projectplan 'Borging kwaliteit (school)examen' opgesteld. Dit projectplan is in juni 2019 geaccordeerd. In het schooljaar 2019-2020 wordt er gewerkt aan zeven producten en diensten die in augustus 2020 gerealiseerd dienen te zijn:

- Ontwikkeling van een visie op toetsing en examinering.
- Opstellen van een gezamenlijk examenreglement.
- Ontwikkelen van één uniform Programma van Toetsing en Afsluiting-format.
- Formuleren van een duidelijke taakomschrijving voor de examencommissie.
- Opzetten van een kenniskring borging kwaliteit (school)examens.
- Ondersteuning bij maatwerktrajecten (vanuit de dienst Onderwijsondersteuning).
- Uitbreiding van de PDCA-cyclus examenprocessen.

Om deze producten en diensten te realiseren, zijn er verschillende acties uitgezet bij de dienst Onderwijsondersteuning en bij de scholen. Naast de ontwikkeling van de gezamenlijke producten, ondersteunt de projectgroep de scholen bij de uitvoering van verschillende acties (bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van de visie op toetsing en examinering). De projectacties sluiten aan op de actielijnen van de VO-raad.

Samen Opleiden

Opleidingsschool Zwolle e.o. (OSZ) heeft 282 gesubsidieerde Windesheimstudenten een stageplek geboden. Daarnaast maken ook ongesubsidieerde studenten van andere opleidingsinstituten gebruik van de aanwezige opleidings- en begeleidingsstructuur van de verschillende partnerscholen.

De OSZ heeft vol ingezet op het versterken van de kwaliteit van opleiden en begeleiden door te gaan werken met ontwikkelgroepen. Binnen deze ontwikkelgroepen, die veelal bestaan uit drie à vier school- en/of instituutsopleiders, worden op diverse actuele thema's nieuwe ontwikkelingen ingezet. Daardoor krijgt OSZ meer een eigen handelsmerk binnen het totale 'samen opleiden'. Hoewel het werken met ontwikkelgroepen voor veel betrokkenen wel wennen was, leverde deze werkwijze in de zomer van 2019 al de eerste opbrengsten op. Zo heeft OSZ een eigen handboek ontwikkeld waarin specifieke OSZ-accenten zijn meegenomen. Als aanvulling op de bestaande themabijeenkomsten zijn er twee nieuwe ontworpen rondom de thema's stemgebruik en differentiatie. Op het gebied van toetsing waren er aanpassingen bij de assessments. Daardoor zijn deze gemakkelijker binnen OSZ te organiseren.

De ontwikkelgroep VMBO heeft de hbo- en universitaire studenten in aanraking gebracht met het vmbo, voor veel studenten onbekende tak van onderwijs op een VMBO-dag in het najaar van 2019. In het verlengde hiervan is de samenwerking gezocht met OSZ-partners Landstede MBO en het Deltion College. Het doel is om tot een gemeenschappelijk oriëntatieprogramma te komen, waarbij eerstejaars studenten kennis kunnen maken met de diverse typen onderwijs.

Verder zijn de eerste stappen gezet voor een eigen onderzoekslijn voor OSZ. Tevens is er een pilot gedraaid met een eigen afstudeeronderzoeksgroep op het Meander College. De ontwikkelgroepen hebben onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om 'lesson study' toe te passen binnen OSZ en naar een mogelijke andere invulling van de rol van instituutsopleider.

Tot slot is er geïnvesteerd in scholing van werkplekbegeleiders: trainers die als school- en/of instituutsopleider binnen OSZ actief zijn hebben een cursus gegeven. In januari 2019 is er afgerond met een conferentie voor werkplekbegeleiders rondom het thema 'stress bij starters in het onderwijs'.

Aanvullende bekostiging technisch vmbo 2018-2019

Bij TalentStad beroepscollege zijn de middelen van deze aanvullende bekostiging ingezet om de techniek profielen een impuls te geven. Een beknopte opsomming van de activiteiten die uitgevoerd zijn:

- aanschaf inventaris, deels vervanging en deels aanvulling van de inventaris. Zo is er bijv. een mobiele laadklep aan geschaft voor de afdeling MET, waardoor in het lokaal geoefend kan worden met laden en lossen;
- inzet instructeur ter ondersteuning bij PIE en BWI groepen die net te groot zijn voor één docent en te klein voor twee docenten, maar zo verantwoord leskrijgen;
- ontwikkeling, in samenwerking met MBO Deltion, van keuzevak CNC. Een keuzevak met Scania is voorbereid en wordt in het STO programma uitgewerkt;
- een aantal medewerkers is een (aanvullende) studie gaan volgen die bekostigd wordt uit deze middelen. Ook is er een ontwerpcurcus gestart om voor het project "Tiny houses", welke in het STO programma uitgevoerd gaat worden, de deskundigheid van de docenten te verhogen;
- als samenwerking tussen TalentStad en de collega school Agnieten College Zwartsluis is in Zwartsluis ook een BWI opleiding opgestart. Het OVG, samenwerkingsverband van bouwbedrijven in de regio, biedt de ruimte, machines en personeel om de leerlingen te scholen;
- Ook is veel tijd en aandacht gestoken in de planvorming en voorbereiding van Sterk Techniekonderwijs in de regio wat is gestart in januari 2020 met de partners in de regio, zie hiervoor de tekst bij paragraaf 2.5.

Regio Zwolle

Landstede Groep levert twee projectleiders vanuit de dienst Onderwijssteuning voor het samenwerkingsverband Regio Zwolle. In deze regio vond een kick-off plaats: voor het meetekende bedrijfsleven op 11 september en op eind oktober 2019 voor de werkgroepeliders, collega's en andere geïnteresseerden. Beide bijeenkomsten zijn goed bezocht. Hieruit spreekt enthousiasme om samen aan de slag te gaan onder het motto 'Van plan naar actie'.

Op 1 januari 2020 krijgt penvoerder Greijdanus College de subsidie. In de eerste werkweek van januari vindt een stuurgroepoverleg plaats over de (financiële) nulmeting.

Regionale Aanpak Lerarentekort, (per 2020 Regionale aanpak Personeelstekort)

Schoolbesturen konden tot 31 augustus 2019, samen met één of meer lerarenopleidingen, een plan van aanpak indienen waarin staat beschreven wat zij in hun regio in 2019 gaan doen om het lerarentekort aan te pakken. Regio Zwolle en Regio Noord-West Veluwe bundelden hun krachten in dit plan van aanpak. Zowel voor het primair onderwijs, het VO als het mbo is er een subsidieaanvraag gedaan. De vier penvoerders van de aanvragen zijn Landstede Groep, Katholieke Pabo Zwolle (KPZ), Hogeschool Viaa en Hogeschool Windesheim. Vrijwel alle schoolbesturen uit de genoemde regio's hebben meegewerkt aan de aanvraag.

Hiermee committeren zij zich aan een cofinanciering (in kind) van een derde deel van het subsidiebedrag. Landstede Groep levert een projectleider voor de VO/MBO-aanvragen en neemt een aantal deelprojecten op zich of participeert daarin.

Van 1 februari tot 1 maart 2020 kan een nieuwe subsidieaanvraag gedaan worden voor de Regionale Aanpak Personeelstekort onderwijs. De huidige vier penvoerders hebben de intentie uitgesproken de samenwerking te willen verlengen en vragen een nieuwe subsidie aan voor de schooljaren 2020-2021 en 2021-2022.

Alle 15 deelprojecten onder de huidige subsidieregeling zijn opgestart onder leiding van deelprojectleiders van de vier penvoerende onderwijsinstellingen. Eind maart 2020 vindt een bijeenkomst plaats met alle deelnemende schoolbesturen. Tijdens deze bijeenkomst delen de schoolbesturen de eerste opbrengsten van de deelprojecten met elkaar.

3. Personeel

3.1. Beleid

HRD

In 2019 is het project 'Human Resources Development' (HRD) uitgevoerd. Binnen dit project zijn kaders en uitgangspunten voor het te voeren beleid voor de komende jaren geformuleerd.

Landstede Groep wil kwalitatief hoogwaardig onderwijs leveren aan leerlingen en studenten. Onze medewerkers zijn hierbij doorslaggevend. Daarom willen wij met een eigentijds HRD-beleid een bijdrage leveren aan de optimale inzetbaarheid en toerusting van onze medewerkers. Dat gaat van een uitstekende verbinding met de arbeidsmarkt, via een optimale toerusting voor uitvoering van de werkzaamheden tot en met een optimaal ingericht in- door- en uitstroomproces voor onze medewerkers.

Tevens is in 2019 het project Strategische Personeelsplanning (SPP) gestart. Landstede Groep heeft onvoldoende zicht op de personele behoefte op de lange termijn in relatie tot interne en externe ontwikkelingen. In 2020 wordt dit project verder uitgevoerd.

Omdat wij in een samenleving leven die in snel tempo verandert, moet ons handelen voortdurend afgestemd zijn op de veranderende eisen hiervan. Het is onze missie en ambitie om een organisatieklimaat te creëren en te bevorderen waarin alle medewerkers zichzelf willen blijven ontwikkelen. 'Een leven lang leren' als onderdeel van het dagelijks werk. Vanuit ruimte, relatie en rekenschap geven wij vorm en kleur aan onze missie, waarden en beloften. Ruimte om te ontwikkelen en persoonlijk te leren. Relatie door elkaar te ontmoeten en met elkaar en de samenleving in verbinding te zijn. Rekenschap, omdat wij aanspreekbaar willen zijn op onze beloften.

Wat doet Landstede Groep concreet? Als werkgever investeert Landstede Groep in medewerkers en wordt een cultuur van permanente verbetering gestimuleerd. Door 'van buiten naar binnen' te denken, geven wij invulling aan ons HRD-beleid voor de komende jaren. Hierbij onderscheiden wij vijf HRD-thema's waaraan wij als organisatie beloven te werken. Deze thema's ondersteunen wij vanuit een HRD-ambitie, die wij fasegewijs vormgeven.

Wij doen de volgende beloften:

1. Wij spelen voortdurend in op de veranderende omgevingseisen en baseren ons op de koers van de Strategienota 2019-2022, de missie, de waarden en de strategische beloften.
2. Wij geven HRD-beleid vorm vanuit een wederkerige relatie werkgever-, werknemer- en leiderschap, gebaseerd op de waarden en strategische beloften.
3. Wij ontwikkelen HRD-beleid dat leidt tot aantrekkelijk werkgeverschap en een sterk en positief imago op de arbeidsmarkt.
4. Wij werken dagelijks aan het creëren en bevorderen van een resultaatgerichte werkcultuur. Een cultuur die ons werkgeuk, onze inzet van talent en onze algehele inzetbaarheid en wendbaarheid bevordert en waarin wij grenzen verleggen.
5. Wij richten ons op een eigentijds HRD-beleid vanuit de gedachte van 'een leven lang leren' en werken volgens de PDCA-cyclus.
6. Ons HRD-beleid draagt bij aan het verhogen van de kwaliteit van ons onderwijs.

Doel

HRD draagt bij aan kwalitatief hoogwaardig onderwijs aan leerlingen en studenten. Leren en ontwikkelen van professionals vormt de basis voor het te voeren HRD-beleid. Dit zal bijdragen aan kwaliteitsverbetering en duurzame ontwikkeling en vernieuwing. Professioneel werken van werknemers en leidinggevend is een

integraal onderdeel van ons HRD-beleid, vanuit het gedachtegoed dat onze medewerkers het verschil maken tussen een gemiddelde en een succesvolle organisatie.

Het Lerend vermogen van een organisatie wordt gezien als een optelsom van individuele capaciteiten en de inzet van de medewerkers die er werkzaam zijn, de mate waarin medewerkers binnen teams in staat zijn samen te werken aan kwaliteitsverbetering en onderwijsvernieuwing, en de mate waarin de teams voortdurend de kwaliteit kunnen beoordelen en aanpassingen kunnen maken.

3.2. Scholing

In 2019 zijn bij Stichting Agnieten College/De Boog 23 medewerkers aan het studeren. Zij volgen een onderwijs(gerelateerde) opleiding of ze zijn bezig met het behalen van hun eerste of tweede bevoegdheid. Binnen Landstede Groep heeft OIDS (Opleiden In De School) – en daarmee ook de professionalisering van docenten – een vaste plek gekregen. Veel docenten willen deelnemen aan de cursus voor vakcoaches die samen met Hogeschool Windesheim wordt verzorgd. Tijdens het schooljaar 2018-2019 namen 97 studenten van Stichting Agnieten College/De Boog deel aan de cursus.

3.3. Bezetting

Bij Stichting Agnieten College/De Boog waren op 31 december 2019 463 medewerkers werkzaam en was de gemiddelde leeftijd is 46,5 jaar (exclusief de inzet van onbetaalde stagiair(e)s en vrijwilligers).

Personeelskengetallen	
sexe % M/V	46/54
15 - 30 jarigen	14%
30 - 45 jarigen	35%
45 - 60 jarigen	35%
60 - 75 jarigen	16%
parttimers %	63%
fte	356
flexibele schil	11%
instroom (aantal)	56
uitstroom (aantal)	52
functiemix	
LB	49,5%
LC	23,5%
LD	27,0%

Bron: Raet-HRIS

Toelichting op de tabel:

In vergelijking met 2018 bleef de verdeling van de medewerkers over de verschillende leeftijdscategorieën nagenoeg gelijk. De instroom is afgenomen met 26 medewerkers, de uitstroom met 18.

De functiemix is met schaal LB aan de hoge kant in vergelijking met het landelijke cijfer 42% en voor schaal LC zit het Agnieten College aan de lage kant (landelijk: 32%).

3.4. Mobiliteit

In 2019 heeft Landstede Groep ongeveer 300 vacatures gepubliceerd, 42 daarvan waren voor Stichting Agnieten College/De Boog. Sinds oktober 2018 is een applicatie voor het melden en beheren van vacatures in gebruik genomen. Met dit nieuwe systeem voor werving en selectie (W&S) is het proces van vacatures plaatsen overzichtelijker en efficiënter en verloopt de communicatie met kandidaten eenvoudiger. De applicatie faciliteert een zorgvuldig en AVG-proof selectieproces.

Met de inrichting van het nieuwe W&S-systeem is het ook mogelijk om een job-alert aan te maken. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen in- en externe vacatures. Alle medewerkers van Landstede Groep kunnen met hun werkaccount een job-alert aanmaken zodat zij automatisch bericht ontvangen zodra er een interne vacature geplaatst wordt binnen hun interessegebied. Inmiddels hebben 133 interne kandidaten zich geregistreerd als sollicitant en/of voor een job-alert. Voor externe kandidaten is het mogelijk om via de website een job-alert aan te maken voor extern gepubliceerde vacatures.

In 2019 hebben 3.314 externe kandidaten zich geregistreerd als sollicitant en/of voor een job-alert. Na de publicatie van vacatures op de website van Landstede Groep worden vacatures gedeeld via social media als LinkedIn, Twitter of Facebook. Met de inzet van social media en het job-alert vergroten we zowel de zichtbaarheid als de wervingskracht van vacatures.

3.5. Verzuim

Verzuimpercentage	
jaartal	%
2019	5,1
2018	4,8
2017	4,9
2016	3,6

Bron: Raet-HRIS

Landstede Groep heeft het in vergelijking met landelijke cijfers lang goed gedaan met een verzuimpercentage van rond de 4,5 % - 4,8 %. De afgelopen jaren ligt het percentage hoger. Een van de oorzaken lijkt ervaring hoge werkdruk. Daarnaast zijn er de afgelopen jaren redelijk veel medewerkers geweest met fysieke arbeidsongeschiktheid, waar de organisatie noch de medewerker weinig tot niets aan kunnen doen.

De bedrijfsartsen melden dat de complexiteit van verzuim toeneemt; dit zou kunnen leiden tot langduriger verzuim.

WGA-project

Landstede Groep is als werkgever financieel verantwoordelijk voor de WGA-uitkeringen die (oud)-medewerkers ontvangen (WGA = Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten). Het is wettelijk geregeld dat een (oud-)werkgever tien jaar lang wordt belast voor de WIA-instroom via de WGA-premiecomponent in de premie Werkhervattingskas (de WGA valt onder de WIA (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen): een uitkering voor werknemers die door ziekte niet of minder kunnen werken). Om te onderzoeken of de uitkeringen nog voldoen, is Landstede Groep het WGA-project gestart.

In maart 2019 heeft team Arbeid & Gezondheid met behulp van een externe partner, de Verzuimspecialist, voor 10 oud-medewerkers een bezwaar op de huidige uitkering ingediend of een herbeoordeling op de huidige gezondheidssituatie aangevraagd.

Van deze 10 dossiers zijn inmiddels 9 dossiers definitief beoordeeld. De uitkomst is:

- 7 dossiers worden van volledig WGA overgezet naar IVA (volledig én duurzaam arbeidsongeschikt).
- 1 dossier is afgesloten omdat de medewerker weer aan het werk was.
- 1 dossier is herbeoordeeld met een gelijkblijvend arbeidsongeschiktheidspercentage.
- 1 dossier is nog in behandeling, er loopt een bezwaarprocedure.

Deze uitkomst levert een besparing van ruim € 600.000 op. De besparing zorgt voor een verlaagde premie Werkhervattingskas, waardoor het bedrag dat Stichting Agnieten College/De Boog aan loonheffingen afdraagt lager wordt.

Een aandachtspunt voorafgaand aan dit project was eventuele imagoschade van Landstede Groep. Het tegenovergestelde is het geval. De (oud-)medewerkers waarderen de hulp die ze krijgen om de juiste stappen richting het UWV te zetten en de herbeoordeling aan te vragen.

Werkplekonderzoeken en WIA (WGA en IVA)

In het kader van preventie zijn in 2019 binnen Landstede Groep 28 werkplekonderzoeken uitgevoerd, waarvan 3 voor Stichting Agnieten College/De Boog. Tijdens de onderzoeken is de ergonomie van de werkplek bekeken en zijn er verbeteradviezen gegeven.

In 2019 is 1 medewerker van Stichting Agnieten College/De Boog ingestroomd in de WGA (of kreeg een ophoging van het arbeidsongeschiktheidspercentage) en 1 medewerker kreeg een IVA-uitkering. Voor 1 medewerker loopt een aanvraag, maar is nog geen beschikking ontvangen. Het UWV heeft in 2019 geen loonsancties opgelegd.

Begeleiding door deskundigen

Binnen Landstede Groep is een verschuiving in gang gezet van aandacht voor curatief, naar meer aandacht voor preventief. Daarbij is er een groter wordende verantwoordelijkheid voor de medewerker en de betreffende leidinggevende. Beiden kunnen hierbij rekenen op een goede ondersteuning door deskundigen (intern of extern).

Bedrijfsarts

Het ziekteverzuimpercentage bij Landstede Groep (6,04%) stijgt in 2019 met 6,17% (2018: 5,69%).

Aandachtspunt hierbij is dat er een toenemend beroep wordt gedaan op de bedrijfsartsen.

In 2019 is er besloten om van drie arbodienstverleners over te gaan naar één aanbieder voor de gehele Landstede Groep. Via een Europese aanbesteding is Zorg van de Zaak geselecteerd als beste aanbieder. Praktisch betekent dit dat Zorg van de Zaak onze (zieke) medewerkers met ingang van 2020 ziet. Samen met Zorg van de Zaak zal de dienst P&OJ in 2020 de samenwerking vormgeven op basis van een gedragsmatige aanpak van verzuim. Daarbij is er aandacht voor scholing en training van leidinggevenden en medewerkers op het gebied van verzuim en duurzame inzetbaarheid.

Psycholoog

In 2019 is de psycholoog voor de gehele Landstede Groep werkzaam geweest. De psycholoog heeft een aandeel in het Sociaal Medisch Overleg binnen de organisatie. Daarnaast wordt de psycholoog geconsulteerd voor vragen op het gebied van individuele casuïstiek, de uitvoering van de Wet Verbetering poortwachter (WVP) en de inrichting van complexe re-integratietrajecten.

In vier teams is een themabijeenkomst over verzuim en verzuimbegeleiding georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst is samen met de adviseur P&O en de adviseur van de expertisegroep Arbeid en Gezondheid

het WVP-traject besproken. Ook is de rol van casemanager uitgewerkt. Op groepsniveau is de stressreductietraining weer verzorgd. Hieraan namen 13 medewerkers deel.

Daarnaast heeft de psycholoog binnen Landstede Groep 146 individuele begeleidingstrajecten van gemiddeld vier gesprekken verzorgd. In alle trajecten speelde onbalans de hoofdrol. Wat opvalt voor 2019:

- 15 trajecten: de effecten van de verlengde loopbanen op individueel niveau.
- 11 trajecten: de combinatie werk en studie.
- 11 trajecten: het effect van conflicten in de organisatie.
- 8 trajecten: de rol van rouwprocessen in de onbalans.

In 2019 zijn 17 trajecten meer verzorgd en is de gemiddelde duur gedaald van 4,5 naar 4 gesprekken per traject, t.o.v. 2018.

Vertrouwenspersoon

Sinds januari 2015 kent Landstede Groep een eigen vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen ('vertrouwenspersoon') voor medewerkers (naast de diverse vertrouwenspersonen voor leerlingen, deelnemers en studenten).

Het CvB heeft hiervoor gekozen om medewerkers die een beroep willen doen op een vertrouwenspersoon, beter te kunnen ondersteunen. Dit in het kader van goed werkgeverschap en het zoveel mogelijk voorkomen en beperken van psychosociale arbeidsbelasting. Een veilige werkplek voor en door iedereen, overeenkomstig de Strategienota 2019-2022 van Landstede Groep.

De taken van de vertrouwenspersoon voor medewerkers zijn:

- Opvangen melder in geval van seksuele intimidatie, pesten, agressie/geweld, intimidatie en discriminatie.
- Geven van gevraagd en ongevraagd advies.
- Informeren/presenteren aan onderwijsteams en andere geïnteresseerden.

De vertrouwenspersoon legt de bevindingen vast in een jaarverslag en bespreekt dit verslag met het CvB. De vertrouwenspersoon heeft één keer per jaar structureel overleg met de externe vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon is ingeschreven als lid bij de landelijke vereniging voor vertrouwenspersonen (LVV) en volgt de vereiste bijscholing om gecertificeerd te blijven.

In 2019 heeft de vertrouwenspersoon zich – naast het voeren van diverse gesprekken met melders – gericht op het verder informeren van onderwijsteams en andere geïnteresseerden over de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon in de organisatie. Tevens was de vertrouwenspersoon zichtbaar aanwezig bij het V.I.P.-Event (de jaarlijkse innovatiedag van mbo Landstede) en staat er informatie op Connect (het intranet van Landstede Groep). Om aandacht te houden voor communicatie is het communicatieplan geactualiseerd. Daarnaast was er extra aandacht voor een adequate opvang van de melder en, indien gewenst, adequate doorverwijzing.

Het aantal meldingen bleef vrijwel gelijk, 2019: 25 en 2018: 30.

Het resultaat van de in 2019 ingezette acties is dat de taak van de vertrouwenspersoon binnen Landstede Groep is bestendigd. En dan met name binnen Landstede MBO en de Serviceorganisatie & Bestuursdienst (SO&BD).

3.6. Beheersing van uitkeringen na ontslag

Het beleid rond het beheersen van uitkeringen na ontslag en flexibele inzet bleef in 2019 ongewijzigd. Het beleid is tweeledig: enerzijds richt het zich op het terugdringen van de instroom door tijdelijke medewerkers zoveel mogelijk in te zetten op uitzendbasis. Anderzijds is het beleid gericht op een actieve begeleiding en monitoring van nieuwe dossiers in de WW. Dit met als doel de uitkeringsduur en uitkeringslast zoveel mogelijk te beperken. In 2019 is aan 16 oud-medewerkers een WW-uitkering toegekend.

Om nieuwe WW-verplichtingen in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen, kent de personele bezetting een passende verhouding van vaste en tijdelijke medewerkers. Stichting Agnieten College/De Boog heeft in 2019 een gemiddelde flexibele schil van 11%. Om hier actief invulling aan te geven vullen we vacatures in via een uitzendorganisatie. Bij Stichting Agnieten College/De Boog is in 2019 gemiddeld 6,6 fte ingezet op uitzendbasis.

4. Huisvesting

4.1. Beleid

De kaders van de Strategienota 2019-2022 bepalen het beleid rondom huisvesting en het Integraal Huisvestingsbeleid. Landstede Groep is op een groot aantal locaties actief en hierdoor zijn er elk jaar veel huisvestingsactiviteiten.

Realisatie op strategisch niveau:

- De gemeente Zwolle en de Zwolse schoolbesturen hebben in 2019 een integraal huisvestingsplan in ontwikkeling voor de planperiode tot en met 2034. Verwachting is dat de definitieve versie in 2020 wordt opgeleverd.
- Op de locatie Dobbe 37 (Meander College) zijn 8 tijdelijke onderwijslokalen gerealiseerd in verband met capaciteitstekort.

Realisatie op operationeel niveau:

- Voor de locatie Kamperstraat 1 (voorheen Prinses Julianastraat 66, Carolus Clusius College) zijn diverse oude praktijklokalen (die zich nu in het nieuwe entreegebouw bevinden) omgebouwd naar nieuwe, multifunctionele lokalen.
- De tijdelijk onderwijsunits op de locatie Kamperstraat 1 zijn in verband met capaciteitstekort verplaatst naar de locatie Dobbe 37 (Meander College).
- Op de locatie Noodsingel 70 (Agnieten College Wezep) is een zonnestroominstallatie met 247 PV-panelen geïnstalleerd. Tevens is de locatie voorzien van warmtepompen voor betere klimaatomstandigheden en energiebesparing.
- Op de locatie Rondweg 2 (Agnieten College Zwartsluis) is een zonnestroominstallatie met 684 PV-panelen geïnstalleerd.

4.2. Locaties

- Carolus Clusius College: Kamperstraat 1, Zwolle
- Carolus Clusius College Orfeo/Internationale School Zwolle: Koningin Wilhelminastraat 93, Zwolle
- Agnieten College Nieuwleusen: Koningin Julianalaan 10, Nieuwleusen
- Agnieten College Wezep: Noordsingel 70, Wezep
- Agnieten College Zwartsluis: Rondweg 2, Zwartsluis
- TalentStad Beroepscollege en Praktijkonderwijs: Blaloweg 1, Zwolle
- Meander College: Dobbe 37, Zwolle

4.3. Bezetting/Benchmark

De verantwoordelijkheid voor de landelijke benchmark over het aantal vierkante meters voor VO-gebouwen, ligt in de regel bij gemeenten, zij zijn verantwoordelijk voor het investeren in de gebouwcapaciteit. In de onderwijshuisvestingsverordening van de gemeenten staat aangegeven waar per type leerling een norm is gesteld. Een vmbo-school krijgt meer vierkante meters per leerling dan een school voor algemeen vormend onderwijs (avo).

5. Wet- en regelgeving

5.1. Governancestructuur

Het College van Bestuur (CvB) en allen die werkzaam zijn binnen Landstede Groep, hebben uitgesproken te handelen conform de Code Goed Bestuur, zoals die door de VO-raad en de MBO-raad is geformuleerd. Als afgeleide daarvan zijn onder andere een eigen Integriteitscode en Klokkenluidersregeling geformuleerd en geaccordeerd. In 2018 zijn de Integriteitscode en Klokkenluidersregeling in overeenstemming gebracht met de voor deze onderwerpen geldende wet- en regelgeving.

De maatschappelijke discussie over de governance van het maatschappelijk middenveld - en het onderwijs in het bijzonder - heeft de afgelopen jaren geleid tot sterk veranderende perspectieven en normen inzake goed (onderwijs)bestuur.

Landstede Groep heeft vijf uitgangspunten geformuleerd en gerealiseerd:

- Landstede Groep is een onderwijsgroep.
- Landstede Groep heeft de niet-onderwijsactiviteiten in een netwerk buiten de organisatie geplaatst.
- De interne 'checks en balances' zijn verbeterd; de Raad van Toezicht (RvT) is uitgebreid met specifieke competenties en de medezeggenschap is opnieuw gestructureerd.
- Het CvB heeft intern een duidelijke portefeuilleverdeling naar VO en MBO, heeft een helder en consequent vergaderschema en bespreekt maandelijks de gegevens over de financiële positie van de eenheden en van de onderwijskwaliteit per eenheid.
- De besluitvorming door CvB, de Beraden en de RvT is verbeterd en de besluiten worden beter gedocumenteerd.

Zeggenschap

De besluitvorming vindt zoveel mogelijk plaats in het VO-beraad en het MBO-beraad. Hierin vergaderen en besluiten het CvB en de directeuren van de onderwijseenheden gezamenlijk. De onderlinge verhoudingen en bevoegdheden van deze gremia en van ieder lid afzonderlijk zijn helder en duidelijk vastgelegd in directiestatuten. Naast besluitvorming in de beraden besluit het College van Bestuur in haar eigen overleg over de onderwerpen die aan het CvB zijn voorbehouden. Het CvB legt jaarlijks een werkbezoek af aan elke eenheid.

De directie heeft per team een teamleider aangesteld die belast wordt met het (onderwijskundig) leiderschap over het team en de individuele personeelsleden. De directie en de teamleiders vormen samen het schoolleidersoverleg (slo) van een school.

Andere ontwikkelingen, zoals het beleid rond de herinrichting van de Serviceorganisatie (SO) en de Bestuursdienst (BD), zijn in 2019 doorgegaan en grotendeels afgerond. Na accordering van het concrete beleid zijn de veranderingen geïmplementeerd. Nieuwe Diensten zijn gevormd, werknemers zijn in een Dienst ingedeeld en hebben in een aantal gevallen een nieuw takenpakket gekregen. Ook heeft ieder een nieuwe werkplek. Ook binnen de diensten zijn teamleiders benoemd.

Medezeggenschap

Bij een goede governancestructuur zijn zeggenschap en medezeggenschap op een juiste wijze naast elkaar geplaatst. Zo ook binnen Landstede Groep. De medezeggenschap valt in eerste instantie in twee delen uiteen: Landstede-MBO valt onder de WOR (Wet op Ondernemingsraden) en heeft dus een OR, terwijl de vo-stichtingen vallen onder de WMS (Wet Medezeggenschap Scholen) en dus een MR hebben.

De structuur van de medezeggenschap in de VO-stichtingen is enkele jaren geleden verhelderd en opnieuw vastgelegd in een statuut en een reglement. Dit is geformaliseerd in getekende statuten en reglementen. In 2018 is het traject van aanpassing van de statuten en reglementen aan de nieuwe wetgeving per 2017 afgerond en zijn alle documenten vernieuwd.

Voor de medezeggenschap van de SO&BD moest nog een toekomstbestendige structuur worden gevonden. Dit is het gevolg van het feit dat de medewerkers van de SO&BD deels uit het vo en deels uit het mbo afkomstig zijn. In 2018 is, in overleg met de personeelsvakorganisaties, een nieuwe structuur hiertoe afgesproken, die in 2019 is geïmplementeerd.

De structuur zou, gezien de huidige situatie, moeten bestaan uit een MR voor de vo-medewerkers en een OR voor de mbo-medewerkers. Dat is bewerkelijk en ingewikkeld.

Afgesproken is dat per 1 januari 2022 alle medewerkers uit de SO&BD onder één stichting gebracht zullen zijn. Dat zal de Stichting Bestuur Landstede Groep zijn (SBLG) zijn. Aangezien dat een VO-gerelateerde stichting is, zal er dan een MR worden gekozen als medezeggenschapsorgaan. Voor de periode tot die datum is in 2019 een nieuwe OR gekozen die in die periode ook de rechten krijgt van een MR.

Dit betekent dat de structuur van medezeggenschap bij Landstede Groep op dit moment de volgende vormen kent:

- Voor het MBO-onderwijs is er een OR-onderwijs, het centraal orgaan van de mbo-scholen (en decentraal zijn er onderdeelcommissies). Verder is er een studentenraad waar mbo studenten zitting in hebben.
- Voor iedere stichting van de vo-scholen is er een Medezeggenschapsraad (MR), of Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR).
- Voor de stichting Bestuur Landstede Groep is er een ondernemingsraad (OR-SOBD) voor de SO&BD.

5.2. Risico inschattingen en beheer

Hierbij gaat het om de visie en ambities ten aanzien van 'het in control zijn'. Landstede Groep is gericht op het mogelijk maken van waarde(n)volle onderwijsactiviteiten voor leerlingen en studenten. Dat kan alleen als in voldoende mate is voorzien in continuïteit. Bestuur en directie hebben om die reden de ambitie de instelling in control te houden.

Om te bepalen in hoeverre de instelling in control is, beoordelen we:

- a. De kwaliteit van het onderwijs en de tevredenheid van leerlingen en ouders.
- b. De financiële kerncijfers in vergelijking met de landelijke benchmarkgegevens.
- c. De organisatiecultuur.
- d. Het gehanteerde risicomanagement raamwerk.
- e. De adequaatheid en effectiviteit van het interne risicobeheersings- en controlesysteem.
- f. Een specificatie van de belangrijkste risico's/thema's en de voorgestelde beheersmaatregelen.

Ad a. Kwaliteit onderwijs en tevredenheid ouders en leerlingen

Zie voor dit onderwerp paragraaf 2.3. Prestaties.

Ad b. Beoordeling financiële kerncijfers, enkelvoudig

Zie voor een verantwoording van de kerncijfers pagina 5 en de toelichting in paragraaf 7.4 'Toelichting jaarrekening'.

Landstede Groep streeft ernaar dat elke stichting met haar kerncijfers (solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit) voldoet aan de streefcriteria van de Inspectie van het Onderwijs. Ultimo boekjaar voldoen de Rentabiliteit, Solvabiliteit en Liquiditeit aan de signaleringswaarden.

Ad c. Organisatiecultuur

Zie voor dit onderwerp hoofdstuk 3. Personeel.

Ad d. Het gehanteerde risicomanagement raamwerk

Landstede Groep werkt met een Planning & Control-cyclus die momenteel geactualiseerd wordt door een werkgroep vanuit diverse gremia binnen de organisatie. Doel is om te komen tot heldere en duidelijke afspraken wie, wat en wanneer in deze cyclus verzorgt en wie waarvoor verantwoordelijk is, door dit ook vast te leggen in een RASCI-matrix.

Het instrumentarium van deze cyclus is:

- Strategienota
- Beleidsrijke begroting
- Financieel en formatief kader voor de eenheden
- Werkkader voor de eenheden
- Begrotingen op het niveau van de centrale dienst en de scholengemeenschappen
- Teamplannen op het niveau van teams
- Maand- en/of kwartaalrapportages voor stichtingen, scholengemeenschappen en diensten
- Voortgangsrapportages (scholengemeenschappen)
- Verantwoording verticaal en horizontaal

De beleidscyclus is richtinggevend voor het handelen binnen de instelling. De in de Strategienota vastgestelde hoofdlijnen worden jaarlijks door de eenheden en diensten vertaald naar concrete plannen. Binnen kaders is de directie vrij in de wijze waarop ze doelstellingen willen bereiken. De instellingsbegroting, het sluitstuk van de beleidsvorming, wordt ter informatie gedeeld met de Raad van Toezicht. Op basis van rapportages vindt geregeld overleg plaats tussen directie en College van Bestuur (CvB). Tijdens deze gesprekken wordt de inhoudelijke voortgang ten aanzien van het beleid en de financiële realisatie besproken. Het CvB legt regelmatig verantwoording af aan de Raad van Toezicht. De instellingsbegroting en de maand-/kwartaalrapportages vormen hiervoor de basis. In deze rapportages wordt gebruikgemaakt van uitputtingsoverzichten waar de gerealiseerde exploitatie wordt vergeleken met de begrote exploitatie tot dat moment. Daarnaast wordt de gerealiseerde personeelsinzet in fte's vergeleken met de begrote personeelsinzet in fte's. Verder voegt de afdeling concern control een analyse voor directie en bestuur toe.

Naast deze interne verantwoording legt de instelling zowel verticaal als horizontaal extern verantwoording af.

Voor de huidige risicoanalyse is een actualisatieproces op gang gebracht dat de inzichten in risico's beter kan duiden zodat de maatregelen daarop af te stemmen zijn. Hiervoor zijn in 2017 de lijnen uitgezet om tot een meerjarige aanpak te komen waarin risico's passend binnen de P&C cyclus in kaart worden gebracht. Doelstelling was om dit vanaf 2019 te implementeren, maar dit heeft enige vertraging opgelopen en zal met de aangescherpte P&C cyclus in 2020 verder worden uitgewerkt.

De organisatie heeft haar processen en structuren dusdanig ingericht dat belangrijke risico's die materiële impact kunnen hebben tijdig onderkend worden. Op de korte termijn is besef dat beperkte risico's binnen de organisatie opgevangen moeten kunnen worden. Het meerjarenbeleid moet afdwingen dat ontwikkelingen met grotere impact tijdig tot acties leiden die de impact van risico's significant beperken.

Vanuit het programma Duurzame Ondersteuning & Organisatie (DOO) is aandacht voor het verder professionaliseren van de organisatie. Vanuit DOO gaan de Business Controllers Onderwijs een plek in de organisatie krijgen en zal naar Concern Control een functionele lijn lopen. Hiermee wordt verbinding

gemaakt tussen Onderwijs en Control en vindt verankering plaats binnen de organisatie. Door meer in control te zijn wil het bestuur tijdig signalen ontvangen indien bijsturing vereist is.

Het huidige risicomanagement raamwerk is voldoende maar kan beter anticiperen op toekomstige ontwikkelingen, met name in kwalitatieve zin. Het risicobewustzijn en het oplossingsgericht handelen moeten nog verder ontwikkeld worden alsmede moeten het planmatig werken nadrukkelijker in de organisatie haar plaats krijgen. De organisatie ziet geen risico's met materiële impact die de organisatie op korte of middellange termijn kunnen beïnvloeden. De beschikbare reserves zijn voldoende om (beperkte) risico's te kunnen opvangen.

Ad e. De adequaatheid van interne risicobeheersing- en controlesystemen

De Planning & Control-cyclus is expliciet gericht op een combinatie van financiën en beleid. Het instrumentarium is er op gericht om zowel het beleid als de financiële vertaling zichtbaar te maken. Dit geldt zowel voor het planningsinstrumentarium als het controle-instrumentarium.

De planningscycli zijn effectief en worden indien noodzakelijk aangepast op veranderende omstandigheden.

Ad f. Specificatie van de belangrijkste thema's en risico's

De verwachte ontwikkelingen zijn verwerkt in de beleidsrijke begroting. Om thema's en risico's beheersbaar te houden werken de instellingen met scenario's rond cruciale processen, waarin we opnemen hoe deze zich anders kunnen ontwikkelen dan verwacht. Hierna een samenvatting van deze thema's en risico's en hun impact.

Personele lasten

In de begrotingen van de afgelopen jaren zijn de personele lasten in lijn gebracht met de ontwikkeling van de deelnemers- en leerlingenaantallen. Voor een meerjarige positieve exploitatie blijft aandacht voor een verantwoord niveau van personele lasten noodzakelijk, inclusief een adequate flexibele schil. Hierin wordt voorzien door medewerkers veelal eerst tijdelijk in dienst te nemen via het binnen de Landstede Groep aanwezige uitzendbureau Innotiq Zwolle B.V. Als gevolg van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) is Innotiq Zwolle BV vanaf 2020 als payroll aan te merken en niet langer als uitzendorganisatie.

Voor de middellange termijn worden ontwikkelingen in de personele bezetting in kaart gebracht door middel van meerjaren strategische personeelsplanningen. Hiermee moeten strategie, personeel en onderwijsontwikkelingen goed op elkaar aansluiten. Het risico van over of onderbezetting wordt door middel van bestaand beleid met sturing op formatie op basis van meerjarenprognoses beheersbaar gehouden. De kwalitatieve verbetering wordt door middel van strategische personeelsplanning het komende jaar verder versterkt. Hiervoor is externe capaciteit ingezet om dit uit te werken en binnen de organisatie te borgen.

Investerings

Wij hechten er veel waarde aan dat de faciliteiten passen bij de ambities van onze scholen. Gezien de impact op de liquiditeit, rentabiliteit en solvabiliteit op korte en lange termijn wordt bij toekomstige investeringsafwegingen kritisch gekeken naar de effecten hierop. Op basis van de behoeftes op het gebied van onderhoud, renovatie en nieuwbouw vanuit het meerjarig onderhoudsplan alsmede het integraal huisvestingsplan wordt in de meerjarenbegroting de effecten doorgerekend en bekeken of de behoeften ook financieel haalbaar zijn.

Deelnemers en leerlingen

De deelnemers- en leerlingenontwikkeling wordt gevolgd door middel van prognosemodellen waarin demografische ontwikkelingen worden meegenomen met de impact daarvan op de organisatie.

Flexibilisering van de kosten (met name personeel) op middellange termijn moet de risico's verminderen. De effecten van de ontwikkelingen op studenten- en leerlingenaantallen worden geïntegreerd in de

meerjarenbegroting voor de komende 5 jaar zodat tijdig kan worden geanticipeerd op de verwachte ontwikkelingen.

De ontwikkeling van deelnemers- en leerlingenaantallen is voor de stichting uitgewerkt en laat een verwachte daling zien van zo'n 6% tot 2022 met stabilisatie daarna, die aansluit op de regionale ontwikkelingen.

Terugblik risico's en onzekerheden in afgelopen boekjaar

Er hebben zich in afgelopen boekjaar geen onvoorzienbare ontwikkelingen voorgedaan die een wezenlijke impact hebben gehad op de bedrijfsvoering van de organisatie. Belangrijkste impact is de leerlingendaling in VO die ook op deze stichting invloed heeft maar reeds onderkend was in prognoses en daarop genomen maatregelen.

Eigen vermogen

De functie van het vrij beschikbaar eigen vermogen heeft tot doel te kunnen dienen als buffer voor onvoorziene zaken en het kunnen financieren van investeringen. Daarbij zijn de doelstellingen voor een voldoende eigen vermogen en solvabiliteit van belang. Zie ook hoofdstuk 7.4 Toelichting jaarrekening.

De solvabiliteit ligt boven de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. De uitwerking van de meerjarenprognoses met bijbehorende toelichting, laat zien dat de solvabiliteit in de komende jaren nog verder verstevigd wordt.

Het komende jaar zal gewerkt worden om nader beleid vast te stellen ten aanzien van de minimale en maximale hoogte van de vrij besteedbare reserves en de vorming en inzet van bestemmingsreserves.

Liquiditeit

De liquiditeitsratio ligt boven de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. Het beleid is erop gericht dit te handhaven, waarbij de op lange termijn, boven de signaleringswaarde beschikbare liquide middelen, ingezet kunnen worden ter financiering van investeringen.

5.3. Algemene Verordening Gegevensbescherming

Inmiddels is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geen onbekend onderwerp meer voor onze leerlingen, studenten en medewerkers. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het gegeven dat de Functionaris Gegevensbescherming gedurende het jaar veel verschillende vragen kreeg van zowel medewerkers als leerlingen en/of studenten. Ook is de Functionaris Gegevensbescherming diverse keren om advies gevraagd.

Datalekken

In 2019 zijn er 13 datalekken gemeld bij de Functionaris Gegevensbescherming. Een van deze datalekken is gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Dit betrof een datalek bij een verwerker, Landstede Groep was de verwerkingsverantwoordelijke. Reden om te melden was de grootte; er zijn ongeveer 2.500 documenten uit de digitale studentdossiers zoekgeraakt. Naast Landstede Groep hadden 39 andere instellingen te maken met hetzelfde datalek.

De overige datalekken hadden geen ernstige nadelige gevolgen voor de betrokkenen of het betrof geen persoonsgegevens van gevoelige aard.

Klacht

Ook kwam er 1 klacht binnen over verkeerd gebruik van persoonsgegevens. Op een van de MBO-locaties verkocht de schoolfotograaf persoonsgegevens door aan derden. In dit geval stond Landstede Groep aan de zijlijn; er werd alleen een ruimte gefaciliteerd. Wij hebben de betrokken studenten geadviseerd hoe hier mee om te gaan.

DPIA

Na de aanbesteding voor een nieuw humanresource- en financieel systeem in 2019, is er ook een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uitgevoerd. Een DPIA geeft inzicht in de risico's die de verwerking oplevert voor de betrokkenen en welke maatregelen de verantwoordelijke hiervoor moet nemen. Omdat Landstede Groep DPIA-kennis nog niet in huis heeft, is hiervoor externe expertise ingehuurd bij The Implementation Group.

IBP-benchmark

In 2019 heeft Landstede Groep weer meegedaan aan de benchmark Informatiebeveiliging, Privacy en Examinering (IBP-e). In deze benchmark wordt het volwassenheidsniveau gemeten op de gebieden informatiebeveiliging, privacy en examinering. De benchmark wordt geïnitieerd vanuit de landelijke samenwerkingsorganisaties Kennisnet en samBO-ICT. De volwassenheid wordt weergegeven op een schaal van 1 tot 5.

Dit jaar heeft Landstede Groep zich verder ontwikkeld in haar volwassenheid, al valt op dat de gewenste score (2,9) op het gebied van informatiebeveiliging niet is gehaald. Een reden hiervoor is dat op dit moment een groot deel van de werkzaamheden rondom informatiebeveiliging onder verantwoordelijkheid vallen van de Functionaris Gegevensbescherming. De taken zouden verder verdeeld moeten worden: hiervoor dient een IBP-coördinator aangetrokken te worden.

IBPE - benchmark	landelijk				Landstede Groep			doel
	2016	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2019
Score item								
Informatiebeveiliging	1,9	2,1	2,4	2,5	2	2,6	2,6	2,9
Privacy	1,5	1,9	2,3	2,5	1,6	2,3	2,6	2,5
Examinering			2,1	2,5		1,7	3,2	
Bron: https://www.sambo-ict.nl/ibpdoc11e score van 0 tot 5								

Privacy en beveiliging gaan hand in hand met elkaar. Een goed informatiebeveiligingsbeleid is essentieel om de privacy te kunnen waarborgen. Om de score naar het gewenste niveau te krijgen, is het van belang dat er in 2020 een bewustwordingscampagne start zodat iedereen binnen Landstede Groep zich bewust blijft hoe met persoonsgegevens moet worden omgegaan.

5.4. Beleggen en belenen

De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten en derivaten. Binnen Landstede Groep is het beleid niet gericht op het inzetten van dergelijke instrumenten. In het meest recente Treasury-statuut wordt aangesloten bij de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

De tegoeden van de school die niet voor de directe bedrijfsvoering nodig zijn in het boekjaar, zijn gezien de rentestanden, niet vastgezet in de vorm van deposito's. Het (tijdelijke) overschot aan liquide middelen is in het kader van schatkistbankieren ondergebracht bij het Ministerie van Financiën

Het beleid inzake prijs-, krediet-, liquiditeit- en kasstroomrisico's is in overeenstemming met de criteria uit de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 (zie 7.4. Toelichting op de jaarrekening, kopje 'Financiële instrumenten').

5.5. Zaken met politieke of maatschappelijke impact

Landstede Groep werkt aan het bewust maken van leerlingen en studenten van hun verantwoordelijkheid in en voor de samenleving. Verantwoordelijkheid voor de leefomgeving, de natuur, jezelf, maar vooral ook voor de medemens. Doordat Landstede Groep in kleine eenheden werkt, op veel plaatsen in de regio, wordt de rol voor gemeenschap(svorming) in kleinere kernen concreet ingevuld. Door dichtbij, in de woon- en leefomgeving van mensen aanwezig te zijn, is Landstede Groep vraaggericht, actief en betrokken aanwezig via het onderwijs.

Op die manier wordt duurzaam gewerkt (weinig reisbewegingen) en wordt betrokken op mens en samenleving het werk gedaan (bevorderen van sociale cohesie door dichtbij aanwezig te zijn).

5.6. Horizontale verantwoording

Adequate aansturing en effectieve zeggenschap, vragen om actuele managementinformatie en een sterke medezeggenschap als tegenkracht. Het vraagt daarnaast ook om een tijdige en correcte verantwoording.

Die verantwoording vindt intern plaats naar de ondernemingsraden (OR's) en (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraden (GMR's), alsmede naar de Raad van Toezicht van Landstede Groep.

Extern vindt die verantwoording enerzijds verticaal plaats naar het Ministerie van OCW en naar de Inspectie en anderzijds ook horizontaal naar alle verschillende belanghebbende relaties, partners en groepen.

Dit hoofdstuk gaat over de structuur van de interne verantwoording en over de externe horizontale verantwoording. Daarbij komt de ook verhouding tot de diverse externe relaties aan de orde.

Relatie samenleving

Veel individuen en organisaties komen in hun dagelijkse werkzaamheden regelmatig in aanraking met het voortgezet (vo) of middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Scholen zijn zich vaak onvoldoende bewust van de kwantiteit en aard van deze belanghebbenden. Omgekeerd beseffen deze belanghebbenden ook lang niet altijd hoezeer zij verbonden zijn met het onderwijs.

In de samenleving anno 2020 is het echter van groot belang dat de wisselwerking met de belanghebbenden goed is en de communicatie open. Dat is de beste manier om maatschappelijk relevant te zijn, onderwijs te leveren dat midden in de samenleving staat en een kwaliteit te leveren die optimaal is in de regio van de school.

Er is een grote diversiteit en veelheid aan belanghebbenden. Het is van groot belang de dialoog met hen open en met regelmaat te voeren om zo alert strategische doelen actueel bij te kunnen stellen. Hierbij wordt gewerkt met een Raad van Inzicht, die in 2019 is hernieuwd met leden vanuit verschillende regio's en uit diverse bedrijven, overheden, (onderwijs)instellingen en ook soms gewoon als ouder. De Raad van Inzicht heeft voor ons een functie van een kritische vriend en vertegenwoordigen onze stakeholders. Afhankelijk van de fase waarin Landstede Groep zich bevindt staan jaarlijks drie bijeenkomsten gepland en voor het jaar 2019 stonden deze allemaal in het teken van strategische vraagstukken die spelen in het kader van het uitvoeren van de nieuwe strategie.

De voornaamste belanghebbenden en hun belangen

- *Leerlingen/ouders:* Verwachten kwalitatief hoogstaand onderwijs, met perspectief op onvertraagde door- en uitstroom.
- *Ministerie van OCW:* Verwachten een doelmatige omgang met publieke gelden.
- *Gemeenten:* Verwachten als opdrachtgever uitvoering van het gewenste volwassenenonderwijs en de educatietrajecten, verwachten ook een bijdrage aan de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en aandacht voor specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld vsv'ers). Zijn cruciaal bij onderwijshuisvesting.

- *Toeleverend onderwijs*: Zorgen voor juiste aansluiting/kwaliteit van instromende leerlingen en voor de bekendheid van de scholen binnen Landstede Groep bij deze leerlingen (basisonderwijs, vmbo- en havo-scholen).
- *Scholen van uitstroom*: Zorgen voor juiste opvang en plaatsing van onze leerlingen en studenten (mbo en hoger beroepsonderwijs (hbo)).
- *Bedrijven/instellingen*: Verwachten goed opgeleid en vakbekwaam personeel, zij zorgen voor praktijkplaatsen. Een vertegenwoordiging vanuit deze organisaties heeft zitting in een Raad van Inzicht die als klankbord- en adviesgroep optreedt.
- *Eigen medewerkers*: Verwachten een goede en sociale werkgever die aandacht heeft voor de duurzame inzetbaarheid van personeel, hen adequaat inzet op taken en aandacht heeft voor het goed kunnen functioneren.

Deze belanghebbenden zijn te categoriseren naar:

- Hen die instroom van deelnemers beïnvloeden.
- Hen die het proces beïnvloeden.
- Belanghebbenden die de uitstroom van deelnemers beïnvloeden.

Bewaken van belangen van de belanghebbenden

Leerlingen/studenten/ouders

Studenten, leerlingen en daardoor ook hun ouders, vormen de kern waar onderwijs om draait. Daardoor vormen zij ook de grootste belanghebbenden van alle onderwijsstichtingen onder Landstede Groep. Deze belanghebbendengroep vormt de basis om didactische vernieuwing te initiëren, de pedagogische taak vorm te geven en om leerwegen en opleidingen te ontwikkelen en aan te bieden.

Alle overige processen komen voort uit de vraag van deze belanghebbenden. Gedurende het proces heeft deze belanghebbende een belangrijke positie.

De onderwijsstichtingen onder Landstede Groep zijn verantwoordelijk voor het op de juiste wijze begeleiden en opleiden van de student en leerling, zodat deze uiteindelijk de opleiding met een diploma verlaat. De leerling uit het vo kan daarna zijn onderwijsloopbaan voortzetten in mbo, hbo of wo, de student uit het mbo kan de opleiding voortzetten in het hbo, of een passende werkkring zoeken.

Met ouders van vo-leerlingen is contact via de ouderraden/-panels van de verschillende scholen. Verder zijn ouders en leerlingen in het vo vertegenwoordigd in de medezeggenschapsraad (MR).

Studenten in het mbo zijn vertegenwoordigd in studentenpanels per vestiging en in de Studentenraad op instellingsniveau. Deze raad heeft, conform het reglement voor de deelnemersraad, op verschillende beleidsdossiers instemmings- of adviesrecht.

Op deze wijze worden in alle eenheden en op centraal niveau de belangen van ouders en leerlingen zorgvuldig gewogen en met hen besproken.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW).

Voor iedere leerling en student ontvangen de onderwijsstichtingen onder Landstede Groep bekostiging. Met dit publieke geld wordt integer en verantwoord omgegaan. De budgetten worden volledig ingezet voor het onderwijs en de continuïteit van de schoolorganisatie. De verantwoording (zie 7. Inleiding op de financiële cijfers) geldt als verantwoording naar het Ministerie en naar de Inspectie.

Met de Inspectie is regelmatig contact via het reguliere toezicht-arrangement. Daarin wordt met nadruk gefocust op de kwaliteit van het onderwijs en de financiële positie van de instelling. In dat opzicht zijn in 2019 verschillende goede stappen gezet die een verdere verbetering hebben gegeven van de financiële kengetallen. Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de inspectie van het onderwijs ieder onderwijsbestuur, de zogenaamde 'staat van de instelling'. De conclusie die begin 2019 getrokken kon worden door de onderwijsinspectie is dat zowel het middelbaar beroepsonderwijs als het voortgezet

onderwijs van goede kwaliteit is en dat de financiën op orde zijn. Het Agnieten College Nieuwleusen kreeg zelfs het predicaat 'goed', een bijzonder resultaat. Niet alleen uit de Inspectie-beoordelingen maar ook op basis van de eigen standaarden is de kwaliteit van het onderwijs goed te noemen. Dankzij de kwaliteitszorg en de borging zijn we op dit punt in control.

Gemeenten

Er is voortdurend overleg met de gemeenten in het verzorgingsgebied van Landstede Groep over huisvesting en leerling gerelateerde zaken zoals schoolverzuim en vroegtijdig school verlaten (VSV).

Toeleverend onderwijs

Voor de vo-scholen binnen de onderwijsstichtingen onder Landstede Groep gaat het hier om alle basisscholen in de diverse gemeenten en regio's waarvan leerlingen instromen, zowel regulier basisonderwijs als speciaal basisonderwijs. Ook stromen leerlingen in van andere vo-scholen, vanwege het programma-aanbod van scholen van de Landstede Groep.

Bij de mbo-scholen gaat het om leerlingen die van vmbo-scholen uit een brede regio rond Zwolle, Harderwijk en Raalte komen. Het betreft ook studenten van andere mbo-instellingen

Leerlingen met een vmbo- of havodiploma of een overgangsbewijs naar havo-4 stromen (deels) het mbo in. Daarbij zijn ook leerlingen van andere mbo-scholen of van scholen voor voortgezet speciaal onderwijs of van andere Landstede Groep-eenheden.

Met al deze scholen en hun directies is een levendig contact vanuit de onderscheiden eenheden. Bij de inschrijving van leerlingen vindt, zo mogelijk en zo nodig, een 'warme' overdracht plaats. Ook op andere momenten is er een goede uitwisseling van leerlingengegevens en is er sprake van het kennismaken en uitwisselen van elkaars pedagogische en didactische aanpak. Een goede uitwisseling van gegevens is uiteraard van belang voor het goed verlopen van het onderwijsproces, het adequaat kunnen bieden van maatwerk in begeleiding en het vergroten van het succesvol volgen en afronden van het onderwijs door de leerling/student. Met collega-scholen is regelmatig overleg op directie- en bestuursniveau. Met hbo-instellingen zijn goede doorstroom afspraken gemaakt.

Onderwijs waar leerlingen en studenten naar uitstromen

Vanuit het vo stromen leerlingen uit naar het mbo (zie eerder), het hbo en het wetenschappelijk onderwijs (wo). Op de onderscheiden scholen en eenheden wordt goed gelet op een aansluiting met perspectief op een goed vervolg in dat type onderwijs. Jaarlijks worden de doorstroomgegevens van de hogescholen en universiteiten gevolgd en besproken op directie- en teamniveau.

Andere scholen voor vo en mbo

Voor het goed afstemmen van aan onderwijs en aan leerlingen gerelateerde zaken, zoals horizontale doorstroming, vakantieregelingen en Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) in het vo, huisvestingszaken en meer zaken die in het collegiale verkeer een plaatsvinden is er een goed onderling contact.

Bedrijven en instellingen

Hierbij gaat het om organisaties die stageplaatsen beschikbaar stellen waar leerlingen hun arbeidservaring kunnen opdoen. Een goede relatie met het bedrijfsleven is van groot belang, omdat stageplaatsen een onontbeerlijk deel vormen van elke beroepsopleiding. Met diverse partners uit het bedrijfsleven is een Raad van Inzicht gevormd die als klankbord dient voor ontwikkelingen in en van het onderwijs.

Eigen medewerkers

Onderwijs en leren staat of valt met de relatie tussen docent en leerling. Als er geen goede relationele verbinding is tussen leraar en leerling, raakt het leren verstoord, of vindt het niet plaats. De eigen medewerkers brengen hun kennis en vaardigheden in om goed onderwijs mogelijk te maken.

Onderwijs is dus bij uitstek een proces dat gestuurd wordt door docenten die hun kennis en competenties inzetten om dit optimaal mogelijk te maken. Daarnaast kan onderwijs niet zonder alle noodzakelijk ondersteunende activiteiten in begeleiding, vorming, organisatie, administratie en communicatie.

De belangen van medewerkers zijn vastgelegd in de CAO-VO en de CAO-MBO. Aanvullend is er nog centraal HR-beleid en eenheid-gebonden HR-beleid. Landstede Groep spant zich in om de ontwikkeling, de gezondheid en het welbevinden van haar medewerkers zo goed mogelijk te dienen. Dit gebeurt onder andere door de resultaten van de jaarlijkse gesprekkencyclus en de uitkomsten van medewerkers tevredenheidsonderzoeken te verwerken in eenheidsbeleid en teamplannen.

Medezeggenschap

Zie voor medezeggenschap binnen Landstede Groep 5.1 Governance structuur.

Klachtenafhandeling

Indien iemand een probleem ervaart binnen de stichting, is daar in eerste instantie de afspraak dat degene die het probleem ervaart, de veroorzaker of diens leidinggevende daarop aanspreekt. Dit conform een hiervoor opgesteld protocol. Bedoeling van dit protocol is voorkomen dat een probleem uitgroeit tot een klacht (waarvoor de klachtenregeling geldt).

Binnen de meeste scholen en eenheden lukt het in de overgrote meerderheid van de gevallen om het probleem in het beginstadium bevredigend op te lossen. De externe commissie hoeft slechts sporadisch klachten te behandelen.

In 2019 kwamen er in totaal 35 klachten binnen via de centrale route, waarvan 17 uit het mbo en 18 uit het vo. Dit gebeurde via de interne klachtenmeldpunten of via e-mail.

Toewijzen van middelen naar schoolniveau

De ontvangen rijksbijdragen worden binnen de stichting verdeeld naar de scholen. Hierbij worden de middelen op basis van het aantal leerlingen toegewezen naar schoolniveau gebaseerd op de bekostigingsregels vanuit het ministerie OCW. Een aantal posten wordt op stichtingsniveau geregistreerd, deze posten stijgen boven de scholen uit. Het gaat hier om uitgaven met betrekking tot de ondersteunende diensten, huisvesting, centrale personeelskosten, alsmede reserveringen voor calamiteiten en innovatie die onder de verantwoordelijkheid van het College van Bestuur beschikbaar zijn voor de scholen binnen de stichting. De centrale personeelskosten betreffen seniorenverlof, ouderschapsverlof, zwangerschapsverlof en lang ziek. Deze kosten worden centraal verantwoord zodat de school budgettaire ruimte heeft voor vervanging indien dit zich voordoet.

6. Inleiding op de financiële cijfers

6.1. Toelichting

Exploitatieresultaat

Het resultaat 2019 is uitgekomen op een positief exploitatiesaldo van € 2,3 mln. bij een begroot resultaat van nagenoeg nihil, wat neerkomt op een rentabiliteit van 5,3% (2018: 6,7%). Het positieve resultaat draagt sterk bij aan de verdere verbetering van solvabiliteit en liquiditeit van de stichting.

Het resultaat is eind 2019 nog positief beïnvloed door de teruggave van de SO&BD (€ 259k) en de bovenschoolse zorgvoorziening (€ 166k) alsmede de eind 2019 ontvangen aanvullende lumpsum rijksbijdrage ad € 707k inzake de extra door het kabinet beschikbaar gestelde onderwijsgelden. Deze dienen op basis van de verslaggevingsregels in 2019 verantwoord te worden, ondanks dat deze gelden pas in 2020 en 2021 kunnen worden ingezet. Zonder deze “meevallers” zou het exploitatieresultaat zijn uitgekomen op positief € 1.200k.

Hieronder de staat van baten en lasten zoals verantwoord in de jaarrekening in hoofdstuk 7. Voor een verdere toelichting op de verschillen wordt verwezen naar hoofdstuk 7.4, paragraaf ‘Baten en lasten met toelichting’.

Staat van baten en lasten		Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000				
3. Baten				
3.1	Rijksbijdragen	41.199	38.187	41.136
3.2	Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	905	822	1.087
3.5	Overige baten	1.566	854	1.505
	Totaal baten	43.670	39.863	43.728
4. Lasten				
4.1	Personeelslasten	32.278	30.945	31.375
4.2	Afschrijvingen	1.310	1.167	1.336
4.3	Huisvestingslasten	2.072	2.609	2.641
4.4	Overige lasten	5.240	4.697	5.021
	Totaal lasten	40.900	39.418	40.373
	Saldo baten en lasten	2.770	445	3.355
6.	Financiële baten en lasten	-434	-432	-442
	Totaal resultaat	2.336	13	2.913

Balans

Het balanstotaal is met € 2,1 mln. toegenomen tot € 28,6 mln. (31-12-2018: € 26,5 mln.), wat neerkomt op een toename van 7,9%. De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door het positieve resultaat ad € 2,3 mln. Hiertegenover staat de afname van de langlopende schulden door de gedane aflossingen ad € 0,4 mln. Voor de opbouw van de balans per 31 december 2019 en de vergelijkende cijfers wordt verwezen naar hoofdstuk 7.1 en voor de nadere toelichting hierop naar hoofdstuk 7.4, paragraaf ‘Balansposten met toelichting’.

Eigen vermogen

De vermogenspositie is in 2019 verder versterkt door het positieve resultaat. Hierdoor bedraagt het eigen vermogen per 31 december 2019 € 9,5 mln., wat neerkomt op een solvabiliteit van 33,4%. De solvabiliteit 2 (gebaseerd op het eigen vermogen inclusief de voorzieningen ten opzichte van het balanstotaal) komt uit op 40,9%, boven de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie van 30% van het balanstotaal. Deze doelstelling is door de positieve resultaten van de afgelopen jaren aanzienlijk eerder gerealiseerd dan in 2015 was geprognosticeerd. Door het realiseren van deze doelstelling biedt dit in de meerjarenbegrotingen de ruimte om middelen beschikbaar te stellen om de uitdagingen van de toekomst te kunnen faciliteren zoals het vormgeven van het moderne onderwijs in combinatie met effecten van de terugloop van de leerlingaantallen als gevolg van de krimp te kunnen faciliteren, in plaats van de noodzaak om gelden te reserveren voor versterking van het eigen vermogen.

Liquiditeit

De liquide middelen zijn in 2019 toegenomen met € 3,6 mln. De toename komt vooral door de positieve kasstroom uit operationele activiteiten € 5,3 mln., die voor € 1,3 mln. gebruikt is voor de gedane investeringen in materiële vaste activa en € 0,4 mln. voor aflossing op de bestaande langlopende financieringen. De liquiditeitsratio (current ratio) is door deze ontwikkelingen toegenomen van 2,30 naar 2,75, ruim boven de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie hiervoor in het VO (0,75).

6.2. Continuïteitsparagraaf

Op basis van de door het ministerie van OCW opgestelde richtlijnen wordt in deze paragraaf invulling gegeven aan het te verwachten inzicht in de toekomst van de stichting. Hiertoe is de vastgestelde begroting 2020 en de meerjarenbegroting voor de jaren tot en met 2025 gebruikt als input voor de te rapporteren informatie.

Begroting 2020

De begroting 2020 is in het najaar van 2019 voorlopig vastgesteld door het CvB, door de Raad van Toezicht goedgekeurd en vervolgens door het CvB (definitief) vastgesteld. De meerjarenbegroting 2021-2025 is opgesteld in het voorjaar van 2020 en doorloopt een zelfde vaststellingsprocedure. De cijfers van de begroting 2020 zijn opgenomen in de tabel van de continuïteitsparagraaf. In de begroting is geen rekening gehouden met de besteding van de naar aanleiding van het kabinetsbesluit eind 2019 ontvangen aanvullende bekostiging VO (lumpsum) en diens gevolg kan het zijn dat in de exploitatie van 2020 (en 2021 als onderdeel van de meerjaren begroting) een negatief resultaat komt ter grootte van de lumpsum uit 2019 ad € 707k.

Meerjarenbegroting 2021-2025

De in dit hoofdstuk verantwoorde meerjarenbegroting 2021-2025 is opgesteld door het College van Bestuur voorafgaand aan maatregelen ter bestrijding van het Corona virus. De uitwerking is voorgelegd aan de binnen de stichting georganiseerde medezeggenschap, waarna deze is goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

De impact van de maatregelen ter bestrijding van de gevolgen van het Corona virus hebben een grote operationele impact op de primaire en ondersteunende processen van de stichting. Om de financiële gevolgen goed in kaart te brengen, daarop te sturen en zich hierover te kunnen verantwoorden heeft de stichting een 'project' Corona opgestart. Naast kleine financiële meevallers (lagere organisatiekosten op het gebied van internationalisering, evenementen, catering etc.) zullen er extra kosten zijn als gevolg van risico op (langdurig) verzuim. De stichting houdt rekening met mogelijk wat meer leerlingen die langer over hun studie doen, onder andere als gevolg van het niet tijdig kunnen voldoen aan de stage verplichtingen. Het aantal uitschrijvers zal mogelijk ook wat hoger zijn dan gebruikelijk. Er is en wordt zeer actief

gecommuniceerd met leerlingen en er wordt digitaal onderwijs aangeboden zodat het primaire proces zoveel mogelijk doorgang vindt. Hiermee wordt het risico op uitschrijven door leerlingen stevig gemitigeerd. Voor de huisvesting geeft het mogelijkheden om ingrepen in het gebouw te doen die anders moeilijk inplanbaar zijn vanwege de aanwezigheid van studenten, feit is wel dat de leveranciers hier niet direct beschikbaar voor zijn. Een kans is dat de Corona crisis leidt tot een sterke intensivering van de digitaliseringsagenda van het onderwijs in het algemeen en van de stichting in het bijzonder en zal mogelijk leiden tot aanvullende noodzakelijke uitgaven op dit gebied. Een deel van de extra kosten van de Corona crisis kan op die manier als investering ingezet worden.

De verwachting is dat de benoemde effecten niet van materiële invloed zijn op de goedgekeurde en vastgestelde meerjarenbegroting en zoals deze in dit hoofdstuk is opgenomen.

Continuïteit, raming staat baten en lasten		Realisatie	Realisatie	Begroting	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
alle bedragen in € * 1000		1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec
Baten									
Rijksbijdragen		41.136	41.199	39.487	38.690	38.208	38.049	37.874	37.901
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		1.087	905	898	878	867	865	862	863
Overige baten		1.505	1.566	997	979	969	966	964	965
Totaal baten		43.728	43.670	41.382	40.547	40.044	39.880	39.699	39.729
Lasten									
Personeelslasten		31.375	32.278	32.021	31.084	30.689	30.613	30.582	30.619
Afschrijvingen		1.336	1.310	1.345	1.477	1.512	1.403	1.379	1.396
Huisvestingslasten		2.641	2.072	2.214	2.195	2.188	2.185	2.188	2.188
Overige lasten		5.021	5.240	5.627	5.197	5.159	5.146	5.142	5.146
Totaal lasten		40.373	40.900	41.207	39.954	39.548	39.347	39.292	39.349
Saldo baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering		3.355	2.771	175	593	497	533	407	381
Financiële lasten		442	434	436	422	414	404	394	385
Totaal resultaat		2.913	2.336	-261	171	83	129	12	-4

Continuïteit, kengetallen		Realisatie	Realisatie	Begroting	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal leerlingen, studenten en deelnemers		4.577	4.487	4.390	4.335	4.322	4.307	4.316	4.317
Personele bezetting, vast en tijdelijk									
Bestuur / management (fte)		4	4	4	4	4	4	4	4
Personeel primair proces (fte)		285	272	271	266	261	261	260	261
Uitsplitsing ondersteunend personeel									
Indirect onderwijsondersteunend personeel (fte)		38	37	33	32	32	32	32	32
Direct onderwijsondersteunend personeel (fte)		27	27	28	28	28	27	27	27
Ondersteunend personeel (fte)		65	63	61	60	59	59	59	59
Totale personele bezetting (fte)		354	339	336	330	325	324	323	324
Aantal leerlingen / Totaal personeel		12,9	13,2	13,1	13,2	13,3	13,3	13,3	13,3
Aantal leerlingen / Onderwijzend personeel		16,1	16,5	16,2	16,3	16,5	16,5	16,6	16,6
Toelichting op kengetallen									
Telmoment aantal leerlingen, studenten en deelnemers	gemiddeld aantal leerlingen per kalenderjaar								
Telmoment personele bezetting	gemiddeld per kalenderjaar								
Toelichting op kengetallen	telmoment per 31/12								
Aantal FTE uitzendkrachten en externen		6	9	13	13	13	13	13	13

De personele bezetting wijkt af van het aantal fte in dienst van de stichting zoals elders benoemd in het jaarverslag. De oorzaak ligt bij de detacheringen binnen de Landstede Groep, met name voor de service organisatie. Deze zijn niet in de bovenstaande prognose opgenomen.

De meerjarenbegroting is opgesteld op basis van de exploitatiebegroting rekening houdend met de toekomstige ontwikkeling van de leerlingaantallen, ontwikkeling in bekostiging en de keuzes van het College van Bestuur inzake het integraal huisvestingsplan (IHP) en het opgestelde meerjarig onderhoudsplan (MJOP). Hierbij is rekening gehouden met de effecten van de overgang van de stelselwijziging inzake de verwerking van de uitgaven voor groot onderhoud. Vanaf 2019 worden deze uitgaven op basis van de componentenbenadering geactiveerd en afgeschreven op basis van de verwachte economische gebruiksduur in plaats van verantwoording rechtstreeks ten laste van de exploitatie.

Betreffende de ontwikkeling in het aantal leerlingen wordt een daling verwacht tot 2023 waarna het naar verwachting zal stabiliseren. De personele lasten zijn doorgerekend uitgaande van het te verwachten verloop van de leerlingaantallen en de benodigde behoefte op basis van intern vastgestelde normen ten opzichte hiervan voor het onderwijzend personeel alsmede de ondersteunende taken. Gewerkt wordt met een flexibele schil welke de noodzakelijk terugloop op kan vangen, naast het te verwachten natuurlijke verloop wat de komende jaren plaats gaat vinden.

Continuïteit, Balans		Realisatie	Realisatie	Begroting	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
alle bedragen in € * 1000									
Activa									
Vaste Activa									
Immateriële vaste activa									
Materiële vaste activa		15.238	15.312	15.448	15.563	15.193	14.898	14.322	14.887
Financiële vaste activa		135	184	0	0	0	0	0	0
Vaste Activa totaal		15.373	15.496	15.448	15.563	15.193	14.898	14.322	14.887
Vlottende Activa									
Vorderingen		2.792	1.201	1.025	1.025	1.025	1.025	1.025	1.025
Liquide middelen		8.314	11.865	11.456	11.140	11.212	11.244	11.440	10.478
Vlottende Activa totaal		11.106	13.066	12.481	12.165	12.237	12.269	12.465	11.503
Activa totaal		26.479	28.562	27.929	27.728	27.430	27.167	26.787	26.391
Passiva									
Eigen vermogen		7.203	9.539	9.274	9.445	9.528	9.657	9.669	9.665
Algemene reserve		6.804	9.140	8.875	9.046	9.129	9.258	9.270	9.266
Bestemmingsreserve		399	399	399	399	399	399	399	399
Voorzieningen		1.913	2.150	2.119	2.119	2.119	2.119	2.119	2.119
Langlopende schulden		12.529	12.123	11.761	11.389	11.009	10.616	10.224	9.832
Kortlopende schulden		4.834	4.750	4.775	4.775	4.775	4.775	4.775	4.775
Passiva totaal		26.479	28.562	27.929	27.728	27.430	27.167	26.787	26.391

De ontwikkelingen van de materiële vaste activa zijn het gevolg van de reguliere afschrijvingen, de investeringsplannen met betrekking tot huisvesting van de onderwijslocaties gebaseerd op het IHP en het MJOP. De toename van de afschrijvingslasten (vanaf 2020 t/m 2022) is het gevolg van de investeringen vanuit het IHP en MJOP, waarbij vanaf 2019 de uitgaven voor het groot onderhoud op basis van de componentenbenadering geactiveerd wordt en over de verwachte bedrijfseconomische levensduur wordt afgeschreven. De rentelasten dalen in lijn met de aflossingen op de externe financiering inzake de aangegane financieringen voor de locaties waar sprake is van doordecentralisatie van de huisvesting. Voor de ontwikkelingen op huisvestingsgebied, zie verder hoofdstuk 4.

De hoogte van de voorzieningen wordt de komende jaren op een gelijk niveau geprognosticeerd.

Ondanks het voornemen om een beleid te gaan vormen over de minimale en maximale hoogte van de vrije reserves die de organisatie denkt nodig te hebben en de inzet van bestaande bestemmingsreserves, zijn hierover nog geen besluiten genomen.

Continuïteit, Financiële kengetallen	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024	Prognose 2025
Kengetallen financiële positie								
Huisvestingsratio	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Liquiditeit (current ratio)	2,30	2,75	2,61	2,55	2,56	2,57	2,61	2,41
Liquiditeit (quick ratio)	2,30	2,75	2,61	2,55	2,56	2,57	2,61	2,41
Personeelslasten / Rijksbijdragen	76%	78%	81%	80%	80%	80%	81%	81%
Personeelslasten / Totaal baten plus financiële baten	72%	74%	77%	77%	77%	77%	77%	77%
Personeelslasten / Totaal lasten plus financiële lasten	77%	78%	77%	77%	77%	77%	77%	77%
Rentabiliteit	7%	5%	-1%	0%	0%	0%	0%	0%
Solvabiliteit I	27%	33%	33%	34%	35%	36%	36%	37%
Solvabiliteit II (inclusief voorzieningen)	34%	41%	41%	42%	42%	43%	44%	45%
Weerstandsvermogen	0,16	0,22	0,22	0,23	0,24	0,24	0,24	0,24
Kengetallen overigen								
Kapitalisatiefactor	-0,11	-0,05	-0,07	-0,07	-0,06	-0,05	-0,04	-0,05
Weerstandsvermogen exclusief materiële vaste activa	-0,20	-0,20	-0,15	-0,16	-0,16	-0,15	-0,14	-0,12
Algemene reserve / Totaal baten plus financiële baten	16%	22%	22%	23%	24%	24%	24%	24%
Voorzieningen / Totaal baten plus financiële baten	4%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%
Rijksbijdragen / Totaal baten plus financiële baten	94%	94%	95%	95%	95%	95%	95%	95%
Overige overheidsbijdragen en -subs	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
Investeringshuisvesting / Totaal baten plus financiële baten	2%	1%	2%	2%	1%	1%	1%	3%
Investeringsinventaris en apparatuur	2%	2%	1%	1%	1%	2%	2%	2%
Netto werkkapitaal / Totaal baten plus financiële baten	14%	19%	19%	18%	19%	19%	19%	17%
Beleggingen ten opzichte van eigen vermogen								
Contractactiviteiten / Totaal baten plus financiële baten	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Contractactiviteiten / Rijksbijdragen	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

De signaleringswaarden van de onderwijsinspectie vormen voor de ontwikkeling van de ratio's de basis. Uitgaande van een minimum liquiditeitsratio van 0,5 is in de jaren tot en met 2025 geen aanvullende financiering benodigd. Ultimo 2025 komt de liquiditeitsratio uit op 2,41, maar bevindt zich daarmee nog ruim boven de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie van 0,50. Dit is ten opzichte van eind 2019 een lichte daling, gevolg van de financiering van de uit te voeren investeringsplannen voor met name het groot onderhoud uit de eigen liquide middelen. Hierdoor ontwikkelt de financieringsverhouding zich verder positief, waarbij de bestaande externe financieringen verder afgelost worden en de solvabiliteit 2 toeneemt tot circa 45% eind 2025.

Zwolle, 17 juni 2020

T.W. Rietkerk (voorzitter)

T.G.M. Bekker

Deel 3: Jaarrekening

7. Jaarrekening

7.1. Balans per 31 december 2019

Balans		Realisatie 31-12-2019	Realisatie 31-12-2018
alle bedragen in € * 1000			
1. Activa			
1.1 Vaste Activa			
1.1.2 Materiële vaste activa		15.312	15.238
1.1.3 Financiële vaste activa		184	135
Vaste Activa totaal		<u>15.496</u>	<u>15.373</u>
1.2 Vlottende Activa			
1.2.2 Vorderingen		1.201	2.792
1.2.4 Liquide middelen		11.865	8.314
Vlottende Activa totaal		<u>13.066</u>	<u>11.106</u>
Activa totaal		<u>28.562</u>	<u>26.479</u>
2. Passiva			
2.1 Eigen vermogen		9.539	7.203
2.2 Voorzieningen		2.150	1.913
2.3 Langlopende schulden		12.123	12.529
2.4 Kortlopende schulden		4.750	4.834
Passiva totaal		<u>28.562</u>	<u>26.479</u>

7.2. Staat van baten en lasten over 2019

Staat van baten en lasten		Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000				
3. Baten				
3.1	Rijksbijdragen	41.199	38.187	41.136
3.2	Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	905	822	1.087
3.5	Overige baten	1.566	854	1.505
	Totaal baten	43.670	39.863	43.728
4. Lasten				
4.1	Personeelslasten	32.278	30.945	31.375
4.2	Afschrijvingen	1.310	1.167	1.336
4.3	Huisvestingslasten	2.072	2.609	2.641
4.4	Overige lasten	5.240	4.697	5.021
	Totaal lasten	40.900	39.418	40.373
	Saldo baten en lasten	2.770	445	3.355
6.	Financiële baten en lasten	-434	-432	-442
	Totaal resultaat	2.336	13	2.913

7.3. Kasstroomoverzicht over 2019

Kasstroomoverzicht		Realisatie 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000			
a	Kasstroom uit operationele activiteiten		
	Saldo baten en lasten	1) 2.770	3.355
	Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat		
	Aanpassingen voor afschrijving	2) 1.193	1.336
	Toe- (af-)name van voorzieningen	3) 237	179
	Totaal Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat	1.430	1.515
	Veranderingen in werkkapitaal		
	Af- (toe)name van kortlopende vorderingen	4) 1.591	-151
	Toe- (af)name van kortlopende schulden	5) -94	-985
	Totaal Veranderingen in werkkapitaal	1.497	-1.136
	Kasstroom uit bedrijfsoperaties	5.697	3.734
	Betaalde interest	6) 434	538
	Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten	5.263	3.196
b	Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
	Investerings in materiële vaste activa	7) 1.383	2.488
	Desinvesteringen in materiële vaste activa	7) 116	511
	Toe- (af)name overige financiële vaste activa	8) -49	-135
	Totaal Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.316	-2.112
c	Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
	Aflossing langlopende schulden	9) 396	386
	Totaal Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-396	-386
	Mutatie liquide middelen	3.551	698

- 1) Volgens de staat van baten en lasten
- 2) Afschrijvingen conform verloopstaat materiële vaste activa
- 3) Verloopstaat voorzieningen
- 4) Vlottende activa, mutatie vorderingen exclusief te ontvangen interest
- 5) Kortlopende schulden, mutatie exclusief te betalen interest, schulden aan kredietinstellingen
- 6) Financiële lasten, rekening houdend met mutatie te betalen interest
- 7) Verloopstaat materiële vaste activa
- 8) Verloopstaat financiële vaste activa
- 9) Verloopstaat langlopende schulden

7.4. Toelichting op de jaarrekening 2019

Algemeen

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

Stichting Agnieten College/De Boog is een stichting met als activiteiten het geven van voortgezet onderwijs en maakt onderdeel uit van de Landstede Groep met Stichting Bestuur Landstede Groep, statutair gevestigd te Zwolle (Rechterland 1, 8024 AH Zwolle, KvK-nummer 41025299), als groepshoofd.

Statutaire naam:	Stichting Agnieten College/De Boog
Statutaire zetel:	Zwolle
Bezoekadres hoofdvestiging:	Kamperweg 1, 8019 AV Zwolle
KvK nummer:	05074008
Activiteiten:	Het geven van voortgezet onderwijs

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2019, dat is geëindigd op 31 december 2019.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is in euro's opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Continuïteit

De huidige positie en prognoses geven voldoende vertrouwen dat de toekomst van de instelling is gewaarborgd. Om deze reden is de jaarrekening opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Stelselwijziging

In het boekjaar is een stelselwijziging doorgevoerd inzake de verwerking van kosten van groot onderhoud. Tot en met 2018 werden deze uitgaven rechtstreeks ten laste van de exploitatie verantwoord. Dit is met de wijzigingen van de verslaggevingsrichtlijnen door de Raad van de Jaarverslaggeving niet langer toegestaan voor boekjaren aanvangend op of na 1 januari 2019.

Landstede Groep kiest ervoor om vanaf 1 januari 2019 de kosten van groot onderhoud te activeren en af te schrijven op basis van de verwachte economische gebruiksduur (componentenbenadering). Voor de verwerking van deze stelselwijziging is gekozen voor het toepassen van de overgangsregeling op prospectieve wijze. Hierbij vindt alleen prospectieve verwerking plaats en zijn geen effecten verwerkt met terugwerkende kracht in de materiële vaste activa en het eigen vermogen als gevolg van deze stelselwijziging.

Effect stelselwijziging			
	Voor stelselwijz.	Verschil	Na stelselwijz.
alle bedragen in € * 1.000			
Balans	1-1-2019	1-1-2019	1-1-2019
Materiële vaste activa	15.238	0	15.238
Eigen vermogen	-7.203	0	-7.203
Balans	31-12-2019	31-12-2019	31-12-2019
Materiële vaste activa	15.056	256	15.312
Eigen vermogen	-9.283	-256	-9.539
Resultaat	2019	2019	2019
Afschrijvingen materiële vaste activa	1.303	7	1.310
Huisvestingslasten	2.335	-263	2.072
Resultaat	2.080	256	2.336

Het effect op de exploitatieresultaten voor de komende jaren door deze stelselwijziging is circa € 0,4 mln. als gevolg van het niet meer ten laste brengen van de exploitatie van de kosten van groot onderhoud enerzijds en anderzijds de afschrijvingslasten (inclusief desinvesteringen) op de geactiveerde uitgaven voor groot onderhoud.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde cumulatieve amortisatie van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de staat van baten en lasten opgenomen naar rato van de tot dat moment verrichte dienstverlening als percentage van de totaal te verrichten dienstverlening.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in (duizendtallen) euro's, de functionele valuta van de organisatie.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en de daaruit voortvloeiende baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- Economische gebruiksduur materiële vaste activa
- Voorzieningen

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. De organisatie maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en houdt geen handelsportefeuille aan.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De schulden zijn niet achtergesteld, tenzij anders vermeld. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de desbetreffende categorie binnen de kortlopende schulden.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de stichting toekomend bedrag onder voorwaarden die de stichting anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur failliet zal gaan en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering worden historische trends gebruikt met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Als in een latere periode het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies wordt het bedrag uit hoofde van het herstel opgenomen in de staat van baten en lasten.

Saldering van financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de stichting beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Vergelijkende cijfers

In het kader van het verbeteren van het inzicht en het voldoen aan de verslaggevingsvereisten zijn in het boekjaar herrubriceringen doorgevoerd, waarbij de vergelijkende cijfers eveneens zijn aangepast. De aanpassingen van deze vergelijkende cijfers hebben geen impact op het resultaat en vermogen.

Toelichting per post

Materiële vaste activa

De gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur, andere vaste bedrijfsmiddelen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen volgens de lineaire methode op basis van de gebruiksduur rekening houdend met de eventuele restwaarde. Op terreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving. Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op de materiële vaste activa.

Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

De volgende afschrijvingspercentages worden binnen de categorie gebouwen en terreinen gehanteerd voor:

- Gebouwen 4,0% - 20,0%*
- Verbouwingen 6,7% - 16,7%
- Terreinen 4,0%**

** als gevolg van stelselwijziging met betrekking tot de kosten van groot onderhoud is voor bestanddelen binnen de categorie gebouwen nu afschrijvingstermijnen van 6 jaar van toepassing.*

*** betreft investeringen in terreininrichting*

De volgende afschrijvingspercentages worden binnen de categorie inventaris en apparatuur gehanteerd:

- Hard- en software 25,0% - 33,3%
- Apparaten, machines en installaties 10,0%
- Kantoorinventaris 10,0%
- Onderwijsinventaris 6,7%

Buiten gebruik gestelde activa en activa waarvoor reeds een verkoopovereenkomst is gesloten worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

In het boekjaar is een stelselwijziging doorgevoerd inzake de verwerking van kosten van groot onderhoud. Tot en met 2018 werden deze uitgaven rechtstreeks ten laste van de exploitatie verantwoord. Dit is met de wijzigingen van de verslaggevingsrichtlijnen door de Raad van de Jaarverslagging niet langer toegestaan voor boekjaren aanvangend op of na 1 januari 2019.

Landstede Groep kiest ervoor om vanaf 1 januari 2019 de kosten van groot onderhoud te activeren en af te schrijven op basis van de verwachte economische gebruiksduur (componentenbenadering). Voor de verwerking van deze stelselwijziging is gekozen voor het toepassen van de overgangsregeling op prospectieve wijze. Hierbij vindt alleen prospectieve verwerking plaats en zijn geen effecten verwerkt met

terugwerkende kracht in de materiële vaste activa en het eigen vermogen als gevolg van deze stelselwijziging.

Inzake de verantwoorde investeringen in het boekjaar met betrekking tot de kosten van groot onderhoud wordt het vervangen bestanddeel gedesinvesteerd van de bestaande gebouwen, ook al zijn de componenten voorheen niet afzonderlijk onderkend als bestanddeel van het betreffende actief. Voor de bepaling van de boekwaarde van het vervangen bestanddeel wordt de kostprijs van de vervanging gebruikt, als het te vervangen bestanddeel niet afzonderlijk is te onderscheiden van het betreffende activa item.

Financiële vaste activa

De overige financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingsverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven bij Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de herwaarderingsreserve, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan aan het College van Bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorts is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar publieke en private middelen.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen en de overige voorzieningen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Langlopende schulden

De waardering van langlopende schulden is toegelicht onder Financiële instrumenten.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder Financiële instrumenten.

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geoormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden en bestedingen als baten verantwoord.

Huuropbrengsten

Huuropbrengsten worden lineair in de staat van baten en lasten opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst. Vergoedingen ter stimulering van het sluiten van huurovereenkomsten, worden als integraal deel van de totale huuropbrengsten verwerkt.

Ouderbijdragen

De ouderbijdragen worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het schooljaar zijn gespreid.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover

deze beloning is verschuldigd, tenzij de verwachting aanwezig is dat geen navenante arbeidsprestatie verricht zal gaan worden. In dat geval wordt hiervoor een voorziening gevormd.

Pensioenen

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt -overeenkomstig de in de RJ-richtlijnen aangereikte vereenvoudiging- in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Het pensioen is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij het ABP. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies en heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. De per 31 december 2019 van toepassing zijnde beleidsdekkingsgraad (gemiddelde dekkingsgraad over de afgelopen twaalf maanden) is bij het ABP 95,8% (31-12-2018: 103,8%). De vereiste dekkingsgraad is 128%, (afhankelijk van de rente en beleggingsmix kan deze grens verschuiven). De beleidsdekkingsgraad begin 2020 is daarmee op een zodanig niveau dat de financiële situatie van het pensioenfonds volgens de daarvoor geldende normen onvoldoende blijft. Dit is al langer het geval. Het ABP heeft daartoe een herstelplan ingediend bij toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB) wat in 2018 is goedgekeurd. Voor meer informatie zie www.abp.nl.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) is de Beleidsregel toepassing WNT als normenkader gehanteerd bij het opmaken van deze jaarrekening.

Leasing

Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Balansposten met toelichting

Vaste activa

	1.1.2.1 Gebouw en	1.1.2.2 Terreinen	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2 Totaal mva
alle bedragen in € * 1000				
1.1.2 Materiële Vaste Activa, posten				
Stand aan het begin van de periode				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs, begin	16.514	620	7.596	24.730
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen, begin	5.060		4.432	9.492
Materiële vaste activa, begin	11.454	620	3.164	15.238
Verloop gedurende de periode				
Investerings	448	43	892	1.383
Desinvesteringen	2.144		2.124	4.268
Afschrijvingen	573		620	1.193
Afschrijving op desinvesteringen	-2.028		-2.124	-4.152
Mutatie gedurende de periode	-241	43	272	74
Stand aan het einde van de periode				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs, eind	14.819	663	6.364	21.846
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen, eind	3.606		2.928	6.534
Materiële vaste activa, eind	11.213	663	3.436	15.312

Volledig afgeschreven activa in het boekjaar wordt in mindering gebracht op de aanschafprijs en cumulatieve afschrijving per einde boekjaar.

In het boekjaar is voor € 37k aan investeringen gedaan die 100% gefinancierd zijn uit de rijkssubsidie inzake de regeling Aanvullende bekostiging technisch VMBO 2018 en 2019. Dit deel van de subsidie is in mindering gebracht op de aanschafwaarde van de daarmee gedane investeringen.

	1.1.3.8 Overige vorderingen	1.1.3 Totaal financiële vaste activa
alle bedragen in € * 1000		
1.1.3 Financiële vaste activa, posten		
Financiële vaste activa, begin	135	135
Investerings en verstrekte leningen	49	49
Financiële vaste activa, eind	184	184

Dit betreffen betaalde en te verwachten te betalen transitievergoedingen in het kader van uitdiensttredingen op basis van langdurige arbeidsongeschiktheid, waarvoor op basis van de nieuwe wettelijke regeling inzake compensatie van betaalde transitievergoedingen vanaf april 2020 deze bedragen gedeclareerd bij en ontvangen kunnen worden van het UWV.

VLottende activa

		Realisatie 31-12-2019	Realisatie 31-12-2018
alle bedragen in € * 1000			
1.2.2 Vorderingen, toelichting			
1.2.2.1	Debiteuren	90	1
1.2.2.3	Gemeenten en GR's	33	1.256
1.2.2.4	Groepsmaatschappijen	285	561
1.2.2.5	Andere deelnemingen		7
1.2.2.7	Studenten, deelnemers, cursisten	62	56
1.2.2.10	Overige vorderingen	51	71
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten	688	870
1.2.2.16	Voorziening oninbaarheid	-8	-30
	Totaal Vorderingen	<u>1.201</u>	<u>2.792</u>

De post 1.2.2.3 Gemeenten en GR's betrof per 31-12-2018 vordering op de gemeente Zwolle inzake in 2019 ontvangen bedragen inzake afwikkeling van ingediende subsidieverantwoordingen met betrekking tot nieuw-/verbouwprojecten in de door de gemeente beschikbaar gestelde onderwijsgebouwen inclusief extra kosten inzake asbestsaneringen en brandveiligheidseisen.

Op de vorderingen van groepsmaatschappijen (1.2.2.4) wordt geen rente berekend. De daling is met name het gevolg van een lager saldo van de rekening-courant met Stichting Bestuur Landstede Groep, waarin kosten en opbrengsten tussen deze stichtingen worden verrekend en maandelijks worden afgerekend.

De vooruitbetaalde kosten (1.2.2.12) betreffen hoofdzakelijk kosten inzake lesmateriaal, schooljaar 2019-2020, die toegerekend worden aan de periode januari – juli 2020.

Alle vorderingen hebben een looptijd < 1 jaar. Over de vorderingen wordt geen rente in rekening gebracht.

		Realisatie 31-12-2019	Realisatie 31-12-2018
alle bedragen in € * 1000			
1.2.4 Liquide middelen, toelichting			
1.2.4.1	Kasmiddelen	7	5
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	43	58
1.2.4.3	Rekening courant tegoed Schatkistbankieren	11.815	8.251
	Totaal Liquide middelen	<u>11.865</u>	<u>8.314</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Voor toelichting op de toename van de liquide middelen, zie hoofdstuk 7.3 Kasstroomoverzicht over 2019.

Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

Eigen Vermogen		Stand per 1 januari 2018	Resultaat	Stand per 1 januari 2019	Resultaat	Stand per 31 december 2019
alle bedragen in € * 1000						
2.1. Eigen vermogen						
2.1.1.1	Algemene reserve	3.891	2.913	6.804	2.336	9.140
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek) Personele fluctuaties	399		399		399
2.1	Eigen vermogen	4.290	2.913	7.203	2.336	9.539

De bestemmingsreserve (publiek) is een reserve om onvoorziene fluctuaties in personele lasten op te kunnen vangen.

Voorstel resultaatbestemming:

Het positieve resultaat van het verslagjaar wordt toegevoegd aan de algemene reserves.

Vooruitlopend op de vaststelling is het besluit reeds verwerkt in de jaarrekening.

Voorzieningen

alle bedragen in € * 1000		2.2.1.2 Verlofsparen en sabbatical	2.2.1.4 Jubileum voorzieningen	2.2.1.5 Werkloosheids- bijdragen	2.2.1.6 Langdurig zieken	2.2.1 Personele voorzieningen totaal
2.2.1 Personele voorzieningen						
	Voorzieningen, begin	930	635	134	214	1.913
	Dotaties	279	198		214	691
	Onttrekkingen	142	53		244	439
	Vrijval			15		15
	Oprenting en/of verandering disconteringsvoet					
	Voorzieningen, eind	1.067	780	119	184	2.150
	Bedrag looptijd max 1 jaar	267	34	74	179	554
	Bedrag looptijd > 1 jaar	800	746	45	5	1.596

2.2.1.2 Verlofsparen en sabbatical

Onder deze voorziening zijn voorzieningen getroffen voor verlofsparen en levensfasebewust personeelsbeleid voortvloeiend uit een cao-verplichting. Bij de bepaling van de voorziening voor het levensfase personeelsbeleid wordt rekening gehouden met een verwachte inflatie van 2,0% op basis van de verwachte salarisstijging volgens het CPB, blijfkansen en erkende prognoses voor de levensverwachting. De voorziening is gezien het langlopende karakter contant gemaakt tegen 1,4%.

Ultimo 2018 is de voorziening berekend rekening houdend met een verwachte inflatie van 2,0% en contant gemaakt tegen 2,0%. Als gevolg van schattingswijzigingen zijn deze voor 2019 aangepast.

2.2.1.4 Jubileum voorzieningen

De voorziening jubilea betreft de contante waarde van de 25- en 40-jarige jubileumuitkeringen van het zittend personeel rekening houdend met een verwachte inflatie van 2,5% op basis van de verwachte salarisstijging volgens het CPB vermeerderd met een inschatting voor de gemiddelde salarisstijging binnen de salarisprofielen, blijfkansen en erkende prognoses voor de levensverwachting. De voorziening is gezien het langlopende karakter contant gemaakt tegen 1,4%.

Ultimo 2018 is de voorziening berekend rekening houdend met een verwachte inflatie van 2,5% en contant gemaakt tegen 2,0%. Als gevolg van schattingswijzigingen zijn deze voor 2019 aangepast.

2.2.1.5 Werkloosheidsbijdragen

De voorziening voor verwachte werkloosheidsbijdragen is gebaseerd op de lopende WW en BWW uitkeringen per einde boekjaar welke voor rekening zijn van de stichting, waarbij rekening wordt gehouden met een verwachting van herintreden in het arbeidsproces op basis van leeftijdscategorieën. De voorziening wordt nominaal berekend.

2.2.1.6 Langdurig zieken

De voorziening voor langdurig zieken betreffen de verwachte loonkosten tot moment voor medewerkers die > 42 weken ziek zijn voor meer dan 50% van het dienstverband en naar verwachting niet meer zullen re-integreren bij de huidige werkgever. De voorziening bedraagt de loonkosten vanaf balansdatum tot en met de verwachte datum van aanvang van de uitkering van het UWV inclusief de te betalen transitievergoeding bij einde dienstverband van de medewerkers als gevolg deze langdurige arbeidsongeschiktheid. Daarnaast is een voorziening getroffen voor de lasten voortvloeiende uit het eigen risico dragerschap inzake de Ziektewet inzake de lopende gevallen per jaareinde. De voorziening wordt nominaal berekend.

Langlopende schulden

alle bedragen in € * 1000				
	2.3.3 Schulden aan kred. instelling	2.3.5 Schulden aan Ministerie van Financiën	2.3.6 Schulden aan Gemeenten en GRn	2.3 Totaal schulden
2.3 Langlopende schulden, posten				
Stand langlopend deel, begin	3.144	7.731	1.654	12.529
Stand kortlopend deel, begin	81	141	174	396
Langlopende schulden, begin	3.225	7.872	1.828	12.925
Aflossing en overboeking naar kortlopend	81	141	174	396
Stand aan het einde van de periode	3.144	7.731	1.654	12.529
 Stand kortlopend deel, eind	84	146	176	406
Stand langlopend deel, eind	3.060	7.585	1.478	12.123
 Bedrag looptijd vanaf 1 tot en met 5 jaar	373	641	614	1.628
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	2.687	6.944	864	10.495
 Effectief rentevoet in de verslagperiode	4,11%	3,81%	0,12%	

specificatie 2.3.3 L-schuld aan kredietinst.	Schuld langlopend begin	Schuld kortlopend begin	Schuld begin	Aflossing en overboeking nr kort	Schuld eind	Schuld kortlopend eind	Schuld langlopend eind	Bedrag 1 -5 jaar	Bedrag > 5 jaar	Rente %	Rente % vast/ variabel	Einddatum looptijd	Renterisico afgedekt j/n
Nummer lening													
BNG 40.105566	3.144	81	3.225	81	3.144	84	3.060	373	2.687	4,11%	vast	1-12-2042	nee
Totaal	3.144	81	3.225	81	3.144	84	3.060	373	2.687	4,11%			

Voor de lening inzake locatie Wezep (BNG 40.105566) staat gemeente Oldebroek garant.

specificatie aan Min. van Financiën	Schuld langlopend begin	Schuld kortlopend begin	L-schuld begin	Aflossing en overboeking nr kort	L-schuld eind	Schuld kortlopend eind	Schuld langlopend eind	Bedrag 1-5 jaar	Bedrag > 5 jaar	Rente %	Rente % vast/ variabel	Enddatum looptijd	Renterisico afgedekt j/n
Schatkist 2120	5.231	141	5.372	141	5.231	146	5.085	641	4.444	3,83%	vast	1-12-2042	nee
Schatkist 2121	2.500		2.500		2.500		2.500		2.500	3,78%	vast	3-6-2052	nee
Totaal	7.731	141	7.872	141	7.731	146	7.585	641	6.944	3,81%			

Voor de leningen inzake locatie Zwartsluis (Schatkist 2120+2121) staat gemeente Zwartewaterland garant.

specificatie aan Gemeenten en GRn	Schuld langlopend begin	Schuld kortlopend begin	L-schuld begin	Aflossing en overboeking nr kort	L-schuld eind	Schuld kortlopend eind	Schuld langlopend eind	Bedrag 1-5 jaar	Bedrag > 5 jaar	Rente %	Rente % vast/ variabel	Enddatum looptijd	Renterisico afgedekt j/n
Vooruitontvangen bijdragen	1.521	131	1.652	131	1.521	132	1.389	525	864				
VSO huisvesting Talentstad	133	43	176	43	133	44	89	89		1,50%	vast	31-12-2022	nee
Totaal	1.654	174	1.828	174	1.654	176	1.478	614	864	0,12%			

De vooruit ontvangen bijdragen betreft een ontvangen afkoopsom van de gemeente Zwolle (oorspronkelijke groot € 1.969k) voor huisvestinglasten van ORFEO en Internationale School Zwolle voor 15 jaar. De ontvangen bijdragen vallen vrij ten gunste van het resultaat (1 augustus 2016 tot en met 31 juli 2031) overeenkomstig de in de beschikking vermelde periode.

Voor elk jaar dat de panden niet ten behoeve van ORFEO/ISZ worden gebruikt zal de gemeente Zwolle dit naar tijdsevenredigheid een deel van het ontvangen bedrag terugvorderen.

In 2017 is een bedrag ontvangen (€ 219k) naar aanleiding van de vaststellingsovereenkomst huisvesting Talentstad van de Gemeente Zwolle, wat is aan te merken als een financiering van in voorgaande jaren gedane investeringen. Dit bedrag moet in vijf jaar terugbetaald worden, in vijf gelijke annuïtaire termijnen, de laatste in 2022.

Kortlopende schulden

	Realisatie 31-12-2019	Realisatie 31-12-2018
alle bedragen in € * 1000		
2.4 Kortlopende schulden, toelichting		
2.4.1 Schulden aan groepsmaatschappijen	32	
2.4.3 Schulden aan kredietinstellingen	84	81
2.4.5 Schulden aan FIN	146	141
2.4.6 Schulden aan gemeenten en GR's	175	
2.4.8 Crediteuren	782	826
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.248	1.250
2.4.10 Schulden ter zake van pensioenen	392	360
2.4.12 Overige schulden (kortlopend)	351	429
2.4.13 Vooruitontvangen college-, cursus-, les- en examengelden	294	176
2.4.14 Vooruitontvangen subsidies OCW	144	308
2.4.16 Vooruitontvangen bedragen		174
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen	962	960
2.4.18 Te betalen interest	27	27
2.4.19 Overige overlopende passiva	113	102
Kortlopende schulden, totaal	4.750	4.834

Over de schulden aan groepsmaatschappijen (2.4.1) wordt geen rente betaald en zijn geen zekerheden gesteld. De posten 2.4.3, 2.4.5 en 2.4.6 betreffen het kortlopende deel van de langlopende schulden, zie 2.3.

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd < 1 jaar.

Financiële instrumenten

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstelt aan marktrisico, inclusief renterisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen is een beleid opgesteld inclusief een stelsel van limieten en procedures om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties te beperken. De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten en derivaten en handelt er ook niet in.

Kredietrisico

De stichting loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, handels- en overige vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico bestaat uit het verlies dat zou ontstaan indien op verslagdatum afnemers of tegenpartijen in gebreke zouden blijven en hun contractuele verplichtingen niet na zouden komen. De stichting heeft richtlijnen opgesteld waaraan afnemers of tegenpartijen moeten voldoen. Deze richtlijnen beperken het risico dat verbonden is aan mogelijke kredietconcentraties en marktrisico's. De stichting loopt hierdoor geen belangrijk kredietrisico ten aanzien van een enkele individuele afnemer of tegenpartij. Voor debiteuren waarvoor een kredietrisico wordt gelopen, is een voorziening getroffen.

Het kredietrisico is geconcentreerd bij 2 tegenpartijen (of economisch verbonden tegenpartijen) voor een totaalbedrag van € 0,6 mln. De hoogste vordering bedraagt € 0,2 mln. Met deze tegenpartijen bestaat een lange relatie; zij hebben altijd tijdig aan hun betalingsverplichtingen voldaan.

Renterisico

De stichting loopt renterisico over de rentedragende langlopende schulden in geval van herfinanciering van bestaande financiering. Gezien de lange looptijd van de afgesloten financieringen is dit risico beperkt doordat voor alle leningen de rente vast staat.

Liquiditeitsrisico

De stichting bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende meerjaren liquiditeitsbegrotingen. Het College van Bestuur ziet erop toe dat voor de stichting steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

De liquide middelen staan ultimo het boekjaar ter vrije beschikking.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. zijn in lijn met de boekwaarden.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

alle bedragen in € * 1000		0-1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Meerjarige financiële verplichtingen					
Copiers	*	136	136	0	272
Koffieapparatuur	*	29	0	0	29
Bedrijfsauto's (lease)	*	7	0	0	7
Kluisjes		25	102	156	283
Netwerkverbindingen	*	9	28	0	37
Schoonmaak		172	0	0	172
Energie (Gas, water, licht)		317	0	0	317
Leermiddelen		1.579	0	0	1.579
		2.274	266	156	2.696
* toegerekend aandeel in gezamenlijk contractwaarde voor St Landstede, St Agnieten College/De Boog, St Ichthus College, St. Christelijk VMBO Harderwijk en St Bestuur Landstede Groep.					

Fiscale eenheid

Stichting Agnieten College/De Boog vormt met Stichting Christelijk VMBO voor Harderwijk e.o., Stichting Vechtdal College, Stichting Ichthus College, Stichting Landstede, Stichting Bestuur Landstede Groep, Innotiq Zwolle BV, Stichting Zorgstructuur Landstede Groep en Stichting Landstede Kinderopvang een fiscale eenheid voor de BTW. Uit dien hoofde is elk onderdeel van de fiscale eenheid verantwoordelijk voor de schulden inzake de BTW van de gehele fiscale eenheid.

Niet in de balans opgenomen vordering Ministerie van OCW

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de Wet voortgezet onderwijs (WVO) is het op basis van artikel 5 van de (Gewijzigde) Regeling 'Onvoorziene gevallen bij de invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs' (kenmerk WJZ-2005/54063802 en kenmerk VO/F-2006/1769) toegestaan een vordering op te nemen op het Ministerie van OCW. Hiervan is geen gebruik gemaakt. Op basis van RJ 660 is deze vordering opgenomen onder de niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen.

De vordering wordt op balansdatum bepaald door de op dat moment bestaande schuld aan personeel in verband met de tot december opgebouwde vakantietoelagen en de over de maand december door de instelling verschuldigde afdracht pensioenpremies en loonheffing verbonden salarisbetalingen op grond van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. De benaderde omvang van deze vordering bedraagt per eind 2019 € 2,5 mln. (ultimo 2018 € 2,4 mln.). De vordering is pas opeisbaar bij het opheffen van de instelling.

Aansprakelijkheidsstellingen

Stichting Agnieten College/De Boog is geen aansprakelijkheidsstellingen aangegaan.

Juridische procedures

Ten aanzien van juridische claims en procedures die verband houden met de bedrijfsactiviteiten geldt het volgende. Het management zorgt ervoor dat deze zaken goed verdedigd worden. Indien van toepassing bedragen worden geëist die significant zijn voor de jaarrekening, worden aansprakelijkheden en voorwaardelijke verplichtingen in relatie tot deze claims en procedures periodiek beoordeeld op basis van de

meest recente beschikbare informatie. Hierbij wordt regelmatig gebruik gemaakt van de adviezen van juristen en andere specialisten. Een voorziening wordt alleen getroffen als een negatieve uitkomst van de procedure 'waarschijnlijk' wordt geacht en het bedrag van het verwachte verlies redelijkerwijs kan worden ingeschat. De daadwerkelijke uitkomst van een claim of procedure kan anders zijn dan de eerder ingeschatte aansprakelijkheid, en als gevolg daarvan een materieel negatief effect hebben op de financiële prestaties en positie van de stichting.

Baten en lasten met toelichting

Baten

		Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000				
3.1	Rijksbijdragen, toelichting			
3.1.1	Rijksbijdragen OCW, toelichting			
3.1.1.1	Rijksbijdragen OCW	35.441	34.121	37.266
	Rijksbijdragen OCW	35.441	34.121	37.266
3.1.2	Overige subsidies OCW, toelichting			
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	2.318	1.827	1.885
	Overige subsidies OCW	2.318	1.827	1.885
3.1.3	Inkomensoverdracht van rijksbijdragen, toelichting			
3.1.3.1	Doorbetalingen rijksbijdrage SWV	-167		388
3.1.3.3	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	3.607	2.239	1.597
	Inkomensoverdracht van rijksbijdragen	3.440	2.239	1.985
	Totaal Rijksbijdragen	41.199	38.187	41.136

De rijksbijdragen OCW (3.1.1) zijn ten opzichte van de begroting hoger uitgekomen als gevolg van een grotere procentuele stijging van de personele bekostiging dan begroot (3,13% versus 1,25%). De materiële bekostiging is qua tarieven gelijk gebleven ten opzichte van begroting en 2018. Daarnaast is eind 2019 € 707k lumpsum rijksbijdrage ontvangen en op basis van de verslaggevingsregels verantwoord inzake de extra door het kabinet beschikbaar gestelde onderwijsgelden, ondanks dat deze gelden pas in 2020 en 2021 kunnen worden ingezet.

De daling ten opzichte van 2018 wordt veroorzaakt door een daling van het aantal leerlingen met circa 4%, maar vooral ook door de keuze van de onderwijsinstellingen binnen het Samenwerkingsverband 23.05 IJssel-Vecht (inzake passend onderwijs) om de LWOO gelden vanaf 2019 via het samenwerkingsverband te verdelen. In 2018 was hiervoor € 2,1 mln. rechtstreeks ontvangen. Hiertegenover staat onder 3.1.3.3 een toename van de bijdragen vanuit het samenwerkingsverband, maar door de partijen in het samenwerkingsverband overeengekomen verdeelsleutels leidt dit per saldo tot minder opbrengsten. De toename van de overige subsidies (3.1.2) vloeit voort uit de aan de exploitatie toegerekende bedrag inzake de regeling Aanvullende bekostiging technisch VMBO 2018 en 2019. Van de ontvangen gelden is € 37k ingezet voor investeringen ten behoeve van het techniek onderwijs (zie 1.1.2).

De verantwoorde baten inzake inkomensoverdracht van rijksbijdragen onder 3.1.3.3 betreft het Samenwerkingsverband IJssel-Vecht. Dit is een samenwerking tussen Stichting Agnieten College/De Boog, Stichting Ichthus College en Stichting Landstede. De ontvangen doorbetalingen met de daarbij behorende kosten zijn op basis van de leerlingenaantallen verdeeld tussen de stichtingen. De doorbetaling is meer dan in 2018 doordat de LWOO middelen in 2019 via het samenwerkingsverband lopen (zie 3.1.1). Voor de verantwoording en toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 2.5 in het bestuursverslag.

		Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000				
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies, toelichting				
3.2.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies				
3.2.2.2 Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en subsidies		846	817	998
3.2.2.3 Overige overheden		59	5	89
Totaal Overige overheden		905	822	1.087
Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies		905	822	1.087

De gemeentelijke subsidies (3.2.2.2) betreffen met name de doordecentralisatiebijdragen van de gemeenten Oldebroek en Zwartewaterland en de huisvestingsbijdrage van de gemeente Zwolle inzake de internationale school Zwolle/Orfeo verantwoord. De hogere baten in 2018 waren van incidentele aard.

		Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000				
3.5 Overige baten, toelichting				
3.5.1	Verhuur	143	56	115
3.5.2	Detachering personeel	164	92	85
3.5.4	Sponsoring	1		1
3.5.5	Ouderbijdragen VO	978	673	944
3.5.9	Opbrengst catering	27	27	29
3.5.10	Overige	253	6	331
Totaal Overige baten		1.566	854	1.505

In het kader van arbeidsmobiliteit van docenten zijn in 2019 meer opbrengsten detachering personeel (3.5.2.) verantwoord.

De post 'overige' (3.5.10) betreft doorbelaste overige opbrengsten van de serviceorganisatie ad € 57k (2018: € 65k) en van de gezamenlijk met Stichting Ichthus College en Stichting Landstede georganiseerde Bovenschoolse Zorgvoorziening (BZV) ad € 67k (2018: € 108k). Deze posten waren niet begroot.

Lasten

Realisatie 2019		Begroting 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000			
4.1 Personeelslasten			
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten, uitsplitsing			
4.1.1.1 Lonen en salarissen	20.585	26.671	20.924
4.1.1.2 Sociale lasten	2.826		2.916
4.1.1.5 Pensioenlasten	3.388		3.151
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	26.799	26.671	26.991
4.1.2. Overige personele lasten, uitsplitsing			
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	676	125	413
4.1.2.2 Lasten personeel niet in loondienst, toelichting			
Interne doorbelasting personeelslasten	3.461	1.779	3.116
Inhuur uitzendpersoneel	589	1.063	294
Inhuur extern personeel	109	49	189
Lasten aan personeel niet in loondienst	4.159	2.891	3.599
4.1.2.3 Overige	783	1.288	533
Overige personele lasten	5.618	4.304	4.545
4.1.3 Uitkeringen die personeelslasten verminderen	139	30	161
Totaal Personeelslasten	32.278	30.945	31.375

Gedurende 2019 bedroeg het gemiddeld aantal fte bij de organisatie 364 fte (2018: 373 fte). Dit betreft personeel op de loonlijst van Stichting Agnieten College/De Boog. Al het personeel is werkzaam in Nederland.

Ondanks de afname in personeel zijn de loonkosten (post 4.1.1) toegenomen als gevolg van de CAO stijgingen en premiestijgingen (met name pensioenpremie ABP). Hiertegenover staat dat in 2019 geen eenmalige uitkering heeft plaatsgevonden, zoals in 2018. De overige toename vloeit vooral voort uit de personele mutaties qua inzet gedurende het jaar.

Inzake 4.1.2.1. wordt verwezen naar de toelichting bij 2.2.1 Personele voorzieningen.

De post interne doorbelasting personeelskosten onder 4.1.2.2 Lasten personeel niet in loondienst betreffen de volgende posten:

Realisatie 2019		Begroting 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000			
Interne doorbelasting personeelslasten			
Doorbelasting SOBD	2.668	2.671	2.366
Doorbelasting BZV	1.795	0	1.712
Overige interne doorbelastingen	-1.002	-892	-962
Totaal interne doorbelasting personeelslasten	3.461	1.779	3.116

De doorbelasting SO&BD betreft het aandeel in de personele lasten van de Serviceorganisatie en Bestuursdienst van de Landstede Groep. In de verantwoording wordt dit aandeel met de daarbij behorende kosten wel verantwoord in de onderwijsstichtingen van de Landstede Groep naar rato van het hen toegerekende aandeel op basis van objectieve verdeelsleutels zoals leerlingen/deelnemers/werknemers/totale kosten.

De doorbelasting BZV betreft het aandeel in de personele lasten van de door Stichting Agnieten College/De Boog, Stichting Ichthus College en Stichting Landstede gezamenlijk georganiseerde samenwerking inzake

het passend onderwijs voortgezet onderwijs, welke is ondergebracht binnen Stichting Bestuur Landstede Groep, zie ook hoofdstuk 2 van het bestuursverslag. In de verantwoording wordt dit aandeel met de daarbij behorende kosten wel verantwoord in de onderwijsstichtingen van de Landstede Groep naar rato van het hen toegerekende aandeel op basis van de objectieve verdeelsleutel leerlingen. In de begroting van 2019 van de stichting is de verantwoording bij de specifieke stichting niet zo begroot.

De overige interne doorbelastingen betreffen de in- en uitleen van medewerkers binnen de Landstede Groep. In dit geval vooral met betrekking tot inzet van personeel op basis van de CAO VO bij de VO scholen van Stichting Landstede ad € 0,8 mln. (2018: € 0,8 mln).

De inhuur uitzendkrachten en extern personeel is met € 0,2 mln. gestegen ten opzichte van 2018 als gevolg van extra inzet voor vervanging, maar minder dan begroot. De lagere lasten dan begroot wordt overigens ook deels veroorzaakt door de begrote lasten inzake inzet expertise vanuit de gezamenlijk georganiseerde bovenschoolse zorg, waarvan de opbrengsten door de transparante verantwoording in de onderwijs stichtingen worden verantwoord. Hierdoor zijn in de jaarrekening de lasten en opbrengsten gesaldeerd, zodat geen interne opbrengsten verantwoord worden.

De afwijking van 4.1.2.3 overige personeelslasten ten opzichte van begroting komt enerzijds door de begrote doorbetaling subsidies (€ 0,6 mln) inzake passend onderwijs aan de bovenschoolse zorgvoorziening, die als gevolg van de transparante verantwoording per saldo in de realisatie bij de onderwijs stichting niet als last wordt verantwoord. Anderzijds is er vooral extra inzet van middelen geweest voor scholing van personeel.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000			
4.2 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa, toelichting			
4.2.2 Afschrijving op materiële vaste activa	1.310	1.159	1.336
4.2.3 Doorbelaste afschrijvingen		8	
Totaal Afschrijvingen	<u>1.310</u>	<u>1.167</u>	<u>1.336</u>

Zie voor toelichting hierop de toelichting bij 1.1.2 Materiële vaste activa.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000			
4.3 Huisvestingslasten, toelichting			
4.3.1 Huurlasten	470	375	357
4.3.2 Verzekeringslasten	6	9	9
4.3.3 Onderhoudslasten	413	1.050	1.189
4.3.4 Energie en water	330	450	395
4.3.5 Schoonmaakkosten	726	600	617
4.3.6 Belastingen en heffingen terzake van huisvesting	90	85	38
4.3.8 Overige huisvestingslasten	37	40	36
Totaal Huisvestingslasten	<u>2.072</u>	<u>2.609</u>	<u>2.641</u>

Toename van de huurlasten (4.3.1) komt enerzijds door extra huisvestingslasten (exploitatiekosten) in het per 1-8-2018 in gebruik genomen nieuwe locatie De Spil te Nieuwleusen (wel begroot 2019). Anderzijds zijn de huurlasten inzake VEZ te Zwolle weggefallen in 2019. De hogere lasten ten opzichte van begroting betreffen deels huurlasten sportvoorzieningen die gedekt worden door aanvullende gemeentelijke bijdragen.

De afname van de onderhoudslasten vloeit voort uit het toepassen van de componentenmethode in 2019 ten aanzien van de kosten van groot onderhoud. Waar voorheen onderhoudslasten volledig in het resultaat van het jaar van onderhoud terecht kwamen is een deel van deze kosten nu geactiveerd en wordt hierop afgeschreven. Hierdoor komen de onderhoudslasten in 2019 lager uit dan begroot.

De daling van energie en water (4.3.4) heeft te maken met een aanzienlijke positieve afrekening van energielasten.

De hogere schoonmaakkosten (4.3.5) vloeit voort uit nieuwe aanbestedingen voor een aantal locaties die geleid hebben tot fors hogere prijsafspraken wat een extra effect naar volgend jaar zal hebben. De toename inzake 4.3.6 belastingen en heffingen komt door een incidentele teruggave in 2018.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000			
4.4 Overige lasten, toelichting			
4.4.1 Administratie en beheer	578	736	797
4.4.2 Inventaris en apparatuur	303	190	218
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	2.952	2.488	2.542
4.4.5 Overige	1.407	1.283	1.464
Totaal Overige lasten	5.240	4.697	5.021

De lagere uitkomsten bij 4.4.1 Administratie en beheer ten opzichte van de begroting komt vooral door de begrote reserves, welke per saldo niet gebruikt zijn en/of de bestedingen (op basis van ingediende plannen) zijn verantwoord onder de categorie waar deze besteed zijn zoals personele lasten. Daarnaast is een bezuiniging op de telefoonkosten gerealiseerd en zijn de advieskosten inzake huisvestingsvraagstukken lager uitgevallen door de afronding van een tweetal grote huisvestingsprojecten bij het CCC en Talentstad.

De stijging in de leer- en hulpmiddelen (4.4.3) is voornamelijk het gevolg van volledige uitbesteding van de verstrekking van de leermiddelen. De verwachte en begrote besparing als gevolg van deze uitbesteding komt voorlopig nog onvoldoende naar voren.

In de post 4.4.5 Overige zijn de volgende kosten inzake interne doorbelasting materiële kosten verantwoord:

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000			
Interne doorbelasting materiële lasten			
Doorbelasting SOBD	978	1.158	1.005
Doorbelasting BZV	227		233
Overige interne doorbelastingen	0		4
Totaal interne doorbelasting materiële lasten	1.205	1.158	1.242

Financiële baten en lasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000			
6.2 Financiële lasten, toelichting			
6.2.1 Rentelasten en soortgelijke kosten	434	432	442
Totaal Financiële lasten	434	432	442

Als gevolg van de gedane aflossingen zijn de rentelasten ten opzichte van 2019 gedaald.

Gebeurtenissen na balansdatum

Als gevolg van het Corona virus zijn de organisatie en leerlingen/studenten/medewerkers geconfronteerd met de naar aanleiding hiervan ingestelde landelijke richtlijnen. Het primaire doel van de organisatie is om het onderwijs zoveel als mogelijk digitaal voortgang te laten vinden. In nauwe samenwerking met de VO Raad en het Ministerie van OCW wordt gewerkt aan het mitigeren van de negatieve - financiële – gevolgen voor de stichting. Belangrijk hierin is dat de onderwijsinstellingen zoveel als mogelijk gevrijwaard worden van de gevolgen van financiële claims. Vooralsnog gaat de stichting er vanuit dat de Corona crisis geen al te grote gevolgen heeft voor het totale aantal leerlingen, zowel de bestaande als de instroom. Er van uitgaande dat het cursusjaar 20/21 wel gewoon van start kan gaan, zullen er zeker negatieve financiële effecten zijn die naar verwachting niet van materiële omvang zullen zijn. De financiële effecten zullen frequent worden geactualiseerd en gemonitord om de impact zoveel als mogelijk te beperken. Dit is verder geen aanleiding tot aanpassing per balansdatum van de waarderingen van de verantwoorde activa of de hoogte van de voorzieningen en verplichtingen.

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW

Model G- Verantwoording Subsidies		DUO-Gefis besch-nr	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Prestatie afgerond?
G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule					
alle bedragen in €					
Sudieverlof 2018	929827-1	2018/2/942765	20-9-2018	ja	
Sudieverlof 2018	929867-1	2018/2/942765	20-9-2018	ja	
Sudieverlof 2019	958775-1	2019/2/1067463	22-1-2019	ja	
Sudieverlof 2019	1007513-1	2019/2/1215900	20-9-2019	nee	
Sudieverlof 2019	1019969-1	2019/2/1395052	19-12-2019	nee	
Aanv bekost technisch vmbo 2018	923523-2	2018/2/1035611	19-12-2018	ja	
Aanv bekost technisch vmbo 2019	963867-2	VO/16557553	20-11-2019	ja	
Lenteschool 2019		LENZO19168	5-4-2019	ja	
Lenteschool 2019		LENZO19176	5-4-2019	ja	
Opleidingsscholen 2019-2020	1013099-1	9161960	20-11-2019	nee	

Samenwerkingsverbanden VO-MBO en overige instellingen

Stichting Agnieten College / De Boog heeft samenwerkingsverbanden met andere onderwijsinstellingen in de regio. In overeenstemming met het Besluit samenwerking VO-BVE wordt hierover gerapporteerd. Op de peildatum (1 oktober van het voorafgaande kalenderjaar) volgen de volgende aantallen leerlingen elders onderwijs:

Samenwerkingsverbanden

aantal Iln
2019

aantal Iln
2018

Brin nummer en Schoolnaam

Stichting Agnieten College/ De Boog, Brin nummer(s): 02VT 05VN

Volgen onderwijs bij:

VAVO, div. instellingen

46

44

46

44

bron: Magister via AA model-VO Rijksbijdr 2020

Verbonden partijen

Verbonden Partijen Landstede Groep									
Zeggenschap of gezamenlijke zeggenschap	Juridische	Statutaire	Code activiteit	Eigen vermogen	Realisatie	Omzet	Valt onder	Deelname	Consolidatie
Statutaire naam	vorm	zetel	(één of meer)	31-12-2019	2019	2019	Burg. w etboek 2 artikel 403	%	% *
alle bedragen in € * 1000									
Stichting Bestuur Landstede Groep	Stichting	Zwolle	Overige	0	-565	28.333	Nee	100,0%	100%
Stichting Agnieten College/De Boog	Stichting	Zwolle	Overige	9.539	2.336	43.670	Nee	100,0%	100%
Stichting Ichthus College	Stichting	Kampen	Overige	4.985	-490	24.177	Nee	100,0%	100%
Stichting Christelijk VMBO Harderwijk eo	Stichting	Harderwijk	Overige	5.878	778	9.779	Nee	100,0%	100%
Stichting Vechtdal College	Stichting	Hardenberg	Overige	9.646	346	34.295	Nee	100,0%	100%
Stichting Landstede	Stichting	Zwolle	Overige	53.240	4.298	125.647	Nee	100,0%	100%
Stichting Internationale School Eerde	Stichting	Zwolle	Contractonderwijs	-3.779	2	0	Nee	100,0%	100%
Innotiq Zwolle BV 1)	B.V.	Zwolle	Overige	396	73	13.175	Nee	75,5%	100%
Landstede Molijn Beheer BV *	B.V.	Nunspeet	Overige	12	0	0	Nee	50,0%	50%
Stichting Beheer & Deelnemingen IJsselregio	Stichting	Zwolle	Overige	-3.750	61	0	Nee	100,0%	100%
Stichting Landstede Kinderopvang	Stichting	Zwolle	Overige	61	73	605	Nee	100,0%	100%
Stichting IJsselregio Foundation	Stichting	Zwolle	Overige	687	2	0	Nee	100,0%	100%
Stichting Zwolse Badminton Accommodatie	Stichting	Zwolle	Onroerende zaken	0	17	212	Nee	100,0%	100%
Rechterland Services BV	B.V.	Zwolle	Onroerende zaken	-1.018	69	852	Nee	100,0%	100%
Stichting Landstede Participaties	Stichting	Zwolle	Overige	530	109	0	Nee	100,0%	100%
Djopzz Beheer BV	B.V.	Zwolle	Overige	1.474	317	850	Nee	50,0%	50%
Djopzz BV	B.V.	Zwolle	Overige	496	127	1.988	Nee	50,0%	50%
Internationale School Eerde BV 2)	B.V.	Deventer	Overige	100			Nee	30,0%	0%
Stichting Zorgstructuur Landstede Groep	Stichting	Zwolle	Onroerende zaken	533	128	338	Nee	100,0%	100%
Stichting Huisvesting VMBO Kampen	Stichting	Kampen	Onroerende zaken	0	0	939	Nee	3)	0%
Stichting Huisvesting Onderwijs Dronten eo	Stichting	Dronten	Onroerende zaken	0	0	874	Nee	4)	0%

* is % consolidatie ten behoeve van de groepsjaarrekening van Stichting Bestuur Landstede Groep

1) Via Stichting Landstede 51% en via Stichting Landstede Participaties/Djopzz Beheer B.V. 24,5%.

2) Cijfers over boekjaar 2018/2019 eindigend 31 juli 2019, exploitatieresultaten worden op basis van omvang niet gepubliceerd.

3) Gezamenlijke zeggenschap ligt bij bestuurders namens st Ichthus College en st Openbaar Voortgezet Onderwijs Kampen Dronten (Almere College), zie toelichting in jaarrekening.

4) Gezamenlijke zeggenschap ligt bij bestuurders namens st Landstede, st Ichthus College en st Openbaar Voortgezet Onderwijs Kampen Dronten (Almere College), zie toelichting in jaarrekening.

Verbonden Partijen Landstede Groep							
Invoed van betekenis	Juridische	Statutaire	Code activiteit			Valt onder	Deelname
Statutaire naam	vorm	zetel	(één of meer)			Burg. w etboek 2	%
alle bedragen in € * 1000						artikel 403	% *
Innotiq Cibap BV	B.V.	Zwolle	Overige			Nee	24,5%
Internationale School Eerde BV	B.V.	Zwolle	Contractonderwijs			Nee	30,0%
Coöperatie RBA-4 Examenbank voor Gezondheidszorg- en Welzijnsopleidingen UA	Coöperatie	Hengelo	Overige			Nee	33,3%
Coöperatie Care Academy Veluwe U.A.	Coöperatie	Harderwijk	Overige			Nee	14,2%
Coöperatie RegioOpleiders Zwolle U.A.	Coöperatie	Zwolle	Contractonderwijs			Nee	12,0%
Veluvine Nunspeet Beheer CV 5)	C.V.	Nunspeet	Overige			Nee	49,5%
Stichting GroenEnorm	Stichting	Ede	Overige			Nee	8,3%

* is % consolidatie ten behoeve van de groepsjaarrekening van Stichting Bestuur Landstede Groep

5) Landstede Molijn Beheer B.V. is de beherend vennoot en jegens de schuldeisers van Veluvine Nunspeet Beheer CV volledig aansprakelijk.

Participatie vo-scholen Landstede Groep in het samen opleiden

Sinds 2006 participeert het merendeel van de VO-scholen van de Landstede Groep in de geaccrediteerde OpleidingsSchool Zwolle (OSZ). Andere partners in deze opleidingsschool zijn Hogeschool Windesheim en de Thorbecke Scholengemeenschap (onderdeel van OOO). Per schooljaar biedt deze opleidingsschool zo'n

275 studenten van de lerarenopleiding (Hogeschool Windesheim) een stageplek en krijgt hiervoor van het ministerie jaarlijks een tegemoetkoming in de kosten. Deze gelden komen binnen bij de Stichting Agnieten College/de Boog die tevens als penvoerder optreedt.

Honoraria accountant

De volgende honoraria van de accountant zijn in het boekjaar ten laste gebracht van de rechtspersoon, ongeacht of de werkzaamheden door de externe accountant en de accountantsorganisatie reeds gedurende dat boekjaar zijn verricht, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW. De bedragen zijn inclusief BTW.

	Realisatie 2019	Realisatie 2018
alle bedragen in € * 1000		
Separate specificatie kosten instellingsaccountant		
Kosten onderzoek jaarrekening *	41	48
Andere controleopdrachten		
Totaal Accountants honoraria	41	48
* inclusief controle bekostiging		

Wet Normering topinkomens

De WNT is van toepassing op Stichting Agnieten College/De Boog. Het voor Stichting Agnieten College/De Boog toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 164.000 (Onderwijs klasse E).

Toelichting bezoldigingsklasse WNT		
Bedragen x € 1		
Periode	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Complexiteitspunten gemiddelde totale baten	6	6
Complexiteitspunten gemiddelde aantal leerlingen/deelnemers	3	3
Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten/sectoren	4	4
Totaal complexiteitspunten	13	13
Bezoldigingsklasse	E	E
Bezoldigingsmaximum leden College van Bestuur	164.000	158.000
Bezoldigingsmaximum Voorzitter Raad van Toezicht	24.600	23.700
Bezoldigingsmaximum Leden Raad van Toezicht	16.400	15.800

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekkingen vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1

Naam Functiegegevens	T.W. Rietkerk Voorzitter College van Bestuur	T.G.M. Bekker Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,173	0,227
Dienstbetrekking?	Nee	Nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	28.337	37.193
Beloningen betaalbaar op termijn		
Subtotaal	28.337	37.193
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.337	37.193
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	28.337	37.193
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018		
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,164	0,218
Dienstbetrekking?	Nee	Nee
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	25.850	34.382
Beloningen betaalbaar op termijn		
Subtotaal	25.850	34.382
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	25.850	34.382
Totale bezoldiging	25.850	34.382

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1

Naam Functiegegevens	B. Breunissen Voorzitter Raad van Toezicht	W. Boerma Lid Raad van Toezicht	P. Bosma Lid Raad van Toezicht	F. Eefting Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Bezoldiging				
Totale bezoldiging	3.757	2.721	2.203	2.203
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	24.600	16.400	16.400	16.400
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018				
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Totale bezoldiging	3.411	2.488	2.027	2.027
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	23.700	15.800	15.800	15.800
Naam Functiegegevens	S.A. Terpstra Lid Raad van Toezicht	H.P. De Vlieger Lid Raad van Toezicht	A.J.M. de Winter Lid Raad van Toezicht	
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	
Bezoldiging				
Totale bezoldiging	2.203	2.203	2.203	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	16.400	16.400	16.400	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Gegevens 2018				
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	
Totale bezoldiging	2.027	2.027	2.027	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	15.800	15.800	15.800	

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018).

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Nadere toelichting

De werkzaamheden van de voorzitter en leden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van de Landstede Groep omvatten ook werkzaamheden voor de entiteiten waar zij door de afzonderlijke organen zijn benoemd tot onbezoldigd voorzitter of lid van het College van Bestuur respectievelijk Raad van Toezicht, waaronder ook Stichting Agnieten College/De Boog. De leden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht staan op de loonlijst bij, respectievelijk factureren hun bezoldiging aan, Stichting Bestuur Landstede Groep.

De leidinggevende topfunctionarissen kwalificeren bij Stichting Agnieten College/De Boog als leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking. De gezamenlijke kosten, bestaande uit de loonkosten inclusief werkgeversdeel sociale lasten en eventuele reiskosten, worden vanuit Stichting Bestuur Landstede Groep verdeeld over de onder de verantwoordelijkheid van het bestuur vallende entiteiten op basis van de toegerekende inzet van de bestuurders en toezichthouders. Deze toerekening heeft plaatsgevonden op basis van het kostenallocatiemodel zoals deze binnen de Landstede Groep wordt gehanteerd.

Gelieerde instelling

Stichting Bestuur Landstede Groep is in het verleden opgericht door Stichting Agnieten College/De Boog en Stichting Ichthus College en betreft derhalve op grond van de WNT een gelieerde instelling. De bezoldiging bij Stichting Bestuur Landstede Groep van de personen die de leidinggevende topfunctionarissen zijn in Stichting Agnieten College/De Boog en Stichting Ichthus College is in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de WNT.

7.5. Goedkeuring en vaststelling

Deze jaarrekening is goedgekeurd door de Raad van Toezicht en vastgesteld door het College van Bestuur.

Zwolle, 17 juni 2020

Goedkeuring en vaststelling	
Raad van Toezicht	College van Bestuur
dhr B Breunissen (voorzitter)	dhr TW Rietkerk
dhr W Boerma	dhr TGM Bekker
dhr P Bosma	
mw F Eefting	
dhr SA Terpstra	
mw HP de Vlieger	
dhr T de Winter	

Deel 4: Overige gegevens

8. Resultaatbestemming

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

In de statuten is niets bepaald ten aanzien van bestemming van het resultaat.

Ingevolge de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) wordt het resultaat van het verslagjaar toegevoegd aan de reserve van de instelling.

9. Gegevens rechtspersoon

Naam instelling	Stichting Agnieten College/De Boog
Soort instelling	School voor voortgezet onderwijs
Adres rechtspersoon	Postbus 1, 8000 AA Zwolle
Brinnummers	02VT en 05VN
Nummer Bevoegd gezag	41430
Telefoon	088-8508000

Accountantskantoor	Ernst & Young Accountants LLP Euclideslaan 1, 3584 BL Utrecht
--------------------	--

10. Verklaring accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Agnieten College/De Boog

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Agnieten College/De Boog te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Agnieten College/De Boog op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- de staat van baten en lasten over 2019;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie “Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening”.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Agnieten College/De Boog zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van onzekerheid omtrent Corona

De ontwikkelingen rondom het Corona (Covid-19) virus hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. De jaarrekening en onze controleverklaring daarbij zijn gebaseerd op de condities op het moment dat deze zijn opgemaakt en de situatie verandert van dag tot dag. De invloed van deze ontwikkelingen op Stichting Agnieten College/De Boog is uiteengezet in het bestuursverslag in paragraaf 6.3 en in de jaarrekening opgenomen in de paragraaf gebeurtenissen na balansdatum. Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag raad van toezicht;
- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf “2.2.2. Bestuursverslag” van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf “2.2.2. Bestuursverslag” van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderwijsinstelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 18 juni 2020

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. M.A. Brandhorst MSc RA